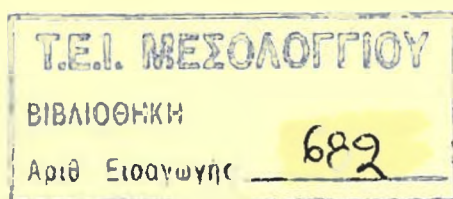

ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: "ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ"**

Εισηγητής: ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΟΥΦΡΑΣ

**Σπουδάστριες:
ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ
ΣΤΑΜΟΥΛΑ ΤΖΙΝΗ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2002

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ -	3
1.2 ΣΥΣΤΑΣΗ -	6
1.3 ΟΡΓΑΝΑ -	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
2.1 Ο ΝΟΜΟΣ 2169 της 10/10-9-93 ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	13
2.2 Ο ΝΟΜΟΣ 2190/1920 ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
3.1 ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	20
3.1,2 ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	22
3.2 ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	23
3.2,1 Ο ΝΟΜΟΣ 1892/1990 ΚΑΙ Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΟ 2234/1994	23
3.2,2 ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 456/1995	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
4.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ	43
4.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	46
4.2,1 LEADER I & LEADER II	47
4.2,2 LEADER PLUS 2002-2006	51
4.3 Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2328/91	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
ΛΟΙΠΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
5.1 Η ΣΩΣΤΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	61
5.2 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ 65 ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	67

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

1.1. ΟΡΙΣΜΟΣ

Κατ' αρχήν λέγοντας οικονομική μονάδα εννοούμε τους συστηματικούς συνδυασμούς των συντελεστών της παραγωγής με τους οποίους πραγματοποιείται αμέσως ή εμμέσως η κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών με την παραγωγή αγαθών ή παροχή υπηρεσιών.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι τα βασικά τους γνωρίσματα είναι τα εξής:

1) Ο συστηματικός συνδυασμός των συντελεστών της παραγωγής που επιτυγχάνεται με την σωστή οργάνωση και διοίκηση των οικονομικών μονάδων.

2) Οι συντελεστές της παραγωγής. Οι συντελεστές της παραγωγής είναι τρεις: α) έδαφος (αύλες), β) εργασία, γ) κεφάλαιο. Υπάρχουν και κάποιοι άλλοι οι οποίοι στους παραπάνω συντελεστές βάζουν και ένα άλλο που είναι η επιχειρηματικότητα.

3) Ο σκοπός της οικονομικής μονάδας δηλαδή η κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών μέσω της παραγωγής αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, αλλά και η επιδίωξη του μέγιστου δυνατού κέρδους.

Οι οικονομικές μονάδες διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες:

α) ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν σε

1) Παραγωγικές οικονομικές μονάδες οι οποίες διακρίνονται σε i) οικονομικές μονάδες με κοινωφελή χαρακτήρα οι οποίες δεν έχουν σαν σκοπό το κέρδος και ii) οικονομικές μονάδες με κερδοσκοπικό χαρακτήρα οι οποίες επιδιώκουν το μεγαλύτερο κέρδος μέσω της κάλυψης των ανθρώπινων αναγκών.

2) Καταναλωτικές οικονομικές μονάδες όπως είναι η οικογένεια.

β) Ανάλογα με τον ιδρυτή ή τον ιδιοκτήτη αυτών οι οποίες διακρίνονται σε i) ιδιωτικές οικονομικές μονάδες στις οποίες ιδιοκτήτες είναι ιδιώτες, ii) Δημόσιες

οικονομικές μονάδες στις οποίες ιδιοκτήτες είναι το δημόσιο, iii) μικτές οικονομικές μονάδες είναι εκείνες στις οποίες μετέχουν τόσο το κράτος όσο και οι ιδιώτες.

γ) Ανάλογα με το μέγεθος τους διακρίνονται σε i) μικρές, ii) μεσαίες, iii) μεγάλες. Οι δύο πρώτες κατηγορίες συνιστούν και τις μικρομεσαίες.

δ) Ανάλογα με το είδος της παραγωγικής δραστηριότητας σε : i) οικονομικές μονάδες πρωτογενούς παραγωγής ή αρχικής, ii) οικονομικές μονάδες δευτερογενούς παραγωγής, lii) οικονομικές μονάδες τριτογενούς παραγωγής.

Κατ' αρχήν λέγοντας οικονομικές μονάδες δευτερογενούς παραγωγής εννοούμε τις επιχειρήσεις εκείνες στις οποίες το αντικείμενο τους είναι η μεταποίηση, η μετατροπή και ο εξευγενισμός των πρώτων υλών για να μπορούν αυτές να χρησιμοποιηθούν και να καταναλωθούν π.χ. Βιοτεχνίες και βιομηχανίες ή ένα κλωστήριο που μετατρέπει το βαμβάκι σε κλωστές και υφάσματα.

Οι οικονομικές μονάδες τριτογενούς παραγωγής έχουν σαν προορισμό την κατανομή και την κυκλοφορία των αγαθών ή την εξυπηρέτηση του μηχανισμού της οικονομίας ή της παροχής διαφόρων υπηρεσιών π.χ. Μεταφορικές επιχειρήσεις, διαφημιστικές, εξαγωγικό-εισαγωγικό εμπόριο, πιστωτικά ιδρύματα κλπ.

Αφήσαμε τελευταίες τις οικονομικές μονάδες πρωτογενούς παραγωγής γιατί αυτές αποτελούν το αντικείμενο της εργασίας μας. Λέγοντας οικονομική μονάδα πρωτογενούς παραγωγής εννοούμε την μονάδα εκείνη της οποίας το αντικείμενο είναι η απόσπαση από τη φύση των πρώτων υλών ή αγαθών αμέσου καταναλώσεως π.χ. Γεωργία, Δασοκομία, εξόρυξη μεταλλευμάτων κ.α.

Με άλλα λόγια αυτές οι οικονομικές μονάδες απασχολούνται σχεδόν αποκλειστικά με την εξαγωγή από τη φύση πρώτων υλών ή αγαθών τα οποία είναι απαραίτητα για να λειτουργήσουν οι οικονομικές μονάδες δευτερογενούς

και τριτογενούς παραγωγής. Αποτελούν αυτές το βασικότερο κρίκο για τη λειτουργία του οικονομικού συστήματος. Χωρίς τον πρωτογενή τομέα της παραγωγής δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει το οικονομικό σύστημα.

Εδώ εμείς θα ασχοληθούμε ειδικότερα με τις ανώνυμες συνεταιριστικές εταιρείες που αποτελούν μια μορφή των οικονομικών μονάδων πρωτογενούς τομέα. Ανώνυμη εταιρεία ονομάζεται η εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα μερίδια, τις μετοχές, που είναι μεταβιβάσιμες και της οποίας οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι το ποσό της εισφοράς τους. Τα κύρια νομικά χαρακτηριστικά της Α.Ε. είναι:

1) Η διαίρεση του μετοχικού κεφαλαίου σε ίσα μερίδια, τα οποία παριστάνονται με τίτλους που λέγονται μετοχές.

2) Η ιδιότητα των εταίρων είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμη και συντελείται με την μεταβίβαση της μετοχής. Αν π.χ. κάποιος μέτοχος κατέχει μια μετοχή μιας ανώνυμης εταιρείας μπορεί ελεύθερα να την πωλήσει σε κάποιον άλλο, οπότε αυτόματα χάνει την ιδιότητα του μετόχου, την οποία ιδιότητα αποκτά αυτός που αγόρασε τη μετοχή. Εδώ όμως υπάρχει μια διαφορά με τις ανώνυμες εταιρείες που ιδρύονται από συνεταιριστικές οργανώσεις. Η διαφορά είναι η εξής: Η μεταβίβαση των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων γίνεται ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης. Αν ακόμη παραχωρηθεί η σχετική άδεια, η εταιρεία έχει δυνατότητα επιλογής της συνεταιριστικής οργάνωσης, στην οποία θα μεταβιβασθούν οι μετοχές, οι δε συνεταιριστικές οργανώσεις που είναι ήδη μέλη της εταιρείας έχουν δικαίωμα προτίμησης.

3) Η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων τους μέχρι το ποσό της εισφοράς τους.

Τα χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρείας από οικονομική άποψη είναι τα εξής: α) η συγκέντρωση μεγάλων χρηματικών κεφαλαίων, που ανήκουν σε

μεγάλο αριθμό προσώπων. Το κεφάλαιο που συγκεντρώνεται με τον τρόπο αυτό, τίθεται στη διάθεση της εταιρείας, και αποκτά αυτοτέλεια και αυτονομία ανεξάρτητη από αυτούς που το εισέφεραν, αποτελεί δε τη μόνη εγγύηση για την εξασφάλιση των απαιτήσεων των εταιρικών δανειστών, και β) ο επιμερισμός του επιχειρηματικού κινδύνου σε πλήθος προσώπων.

Γενικά η ανώνυμη εταιρεία αποτελεί τη σπουδαιότερη οικονομική και παραγωγική μονάδα της σύγχρονης οικονομικής ζωής.

Για να δούμε όμως πως μπορεί να συσταθεί μια τέτοια ανώνυμη συνεταιριστική εταιρεία;

1.2. ΣΥΣΤΑΣΗ

Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους ή με τρία φυσικά ή νομικά πρόσωπα του Ελληνικού ή Κοινοτικού Δικαίου, Εταιρείες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα, βάσει του Νόμου 2169/93.

Ας κάνουμε μια μικρή ανάλυση των συνεταιρισμών. Οι αγροτικές Συνεταιριστικές οργανώσεις διακρίνονται σε: α) πρωτοβάθμιες, στις οποίες ανήκουν οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιρισμών, β) Δευτεροβάθμιες, στις οποίες υπάγονται οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών και οι Κοινοπραξίες τους και γ) Τριτοβάθμιες, όπου συναντούμε τις Κεντρικές Ενώσεις και τις Κοινοπραξίες τους.

Δεν αποτελούν βαθμούς Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων: : α) η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.).

Για να ιδρυθεί όμως μια ανώνυμη συνεταιριστική εταιρεία ο νόμος απαιτεί τις εξής προϋποθέσεις.

1) Συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο περιέχεται το καταστατικό της εταιρείας που δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια σύμβαση ύδο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων δηλ. των ιδρυτών της εταιρείας. Στο καταστατικό πρέπει να περιέχονται τα εξής στοιχεία:

α) Επωνυμία της Εταιρείας

β) Ο σκοπός της

γ) Η έδρα της που απαραίτητα πρέπει να βρίσκεται σε δήμο ή κοινότητα της Ελληνικής Επικράτειας.

δ) Η διάρκεια της Εταιρείας

ε) Το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου

στ) Το είδος των μετοχών, καθώς και για την ονομαστική αξία και την εκδοσή τους.

ζ) Για τον ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών.

2) Συγκρότηση του μετοχικού κεφαλαίου. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις βάση του Νόμου 2169/ θα πρέπει να έχουν το πενήντα ένα τοις εκατό των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων και γενικά του εταιρικού κεφαλαίου για να θεωρούνται οι εταιρείες αυτές Αγροτικές Συνεταιριστικές Εταιρείες.

3) έγκριση του καταστατικού και άδεια σύστασης της εταιρείας. Η έγκριση του καταστατικού γίνεται σύμφωνα με το νόμο περί ανώνυμων εταιρειών, από τον υπουργό Εμπορίου και μετά το ΝΔ 532/1970 από τον Νομάρχη.

4) Δημοσίευση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στο οποίο περιέχεται το καταστατικό το οποίο έχει εγκριθεί απ' τη διοίκηση και από την απόφαση του Υπουργού στο Μητρώο ανωνύμων εταιρειών. Ύστερα από τη δημοσίευση

πρέπει να δημοσιευτεί ειδική ανακοίνωση σύστασης Α.Ε. στην εφημερίδα της κυβερνήσεως μετά από ένα μήνα.

1.3. ΟΡΓΑΝΑ

Η ανώνυμη συνεταιριστική εταιρεία αποτελείται από τα παρακάτω όργανα:

A. ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Είναι το όργανο που διοικεί ή διευθύνει και εκπροσωπεί την Εταιρεία. Το διοικητικό συμβούλιο είναι συλλογικό όργανο. Ο αριθμός των μελών του καθορίζεται από το καταστατικό της Α.Ε., τα μέλη του πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία. Τα μέλη του Δ.Σ. Δεν απαιτείται να είναι μέτοχοι. Το πρώτο διοικητικό συμβούλιο ορίζεται στο καταστατικό της Α.Ε. και ασκεί τη διοίκηση μέχρι την πρώτη τακτική γενική συνέλευση. Η Θητεία δεν μπορεί να είναι πάνω από έξι χρόνια.

Κάθε μέλος του Δ.Σ. ευθύνεται έναντι της εταιρείας κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων για κάθε πταίσμα. Ευθύνεται ιδίως αν ο Ισολογισμός περιέχει παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις που αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της εταιρείας.

Το Διοικητικό συμβούλιο πρέπει να συνεδριάζει μια φορά τουλάχιστον κάθε μήνα διαφορετικά στην έδρα της εταιρείας ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του συμβουλίου. Το Διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα εφόσον είναι παρόντες ή εκπροσωπούνται σε αυτό οι μισοί συν ένας από τους συμβούλους. Σε καμία όμως περίπτωση ο αριθμός των παρόντων συμβούλων δεν πρέπει να είναι μικρότερος από τρεις.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού συμβουλίου παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων συμβούλων, εκτός εάν το καταστατικό ή ο νόμος 2790/1920 ορίζουν διαφορετικά. Τέλος η σύνθεση του

είναι η εξής:

- α) Πρόεδρος
- β) Αντιπρόεδρος
- γ) Διευθύνων Σύμβουλος
- δ) Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αποφάσεις του γράφονται στο βιβλίο πράξεων του διοικητικού συμβουλίου. Παρακάτω θα δούμε το κυριότερο όργανο της ανώνυμης εταιρείας.

B. Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η γενική συνέλευση της ανώνυμης εταιρείας είναι το ανώτατο και το κυρίαρχο όργανο. Αυτή αποφασίζει για κάθε Εταιρική υπόθεση και οι αποφάσεις της είναι υποχρεωτικές και για τους μετόχους που απουσιάζουν ή διαφωνούν κατά τη λήψη της απόφασης.

Οι αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης είναι οι εξής:

- 1) Τροποποίηση του καταστατικού δηλαδή η αύξηση - ελάττωση του μετοχικού κεφαλαίου.
- 2) Εκλογή μελών Διοικητικών Συμβουλίου και Ελεγκτών
- 3) Διάθεση ετήσιων κερδών
- 4) Διορισμός των εκκαθαριστών
- 5) Έγκριση του ισολογισμού
- 6) Συγχωνεύση, παράταση ή λύση της ανώνυμης εταιρείας
- 7) Έκδοση ομολογιακών δανείων

Οι αποφάσεις παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφεία των παριστάμενων μελών της (μετόχων).

Η γενική συνέλευση συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο και συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της εταιρείας. Οι γενικές συνελεύσεις διαρκύνονται σε:1) καταστατικές, όταν επιφέρουν μεταβολές του καταστατικού. Η γενική καταστατική συνέλευση ασχολείται με τα θέματα όπως μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, τη μεταβολή του αντικειμένου της, την συγχώνευση της, την παράταση της διάρκειας της, την εύξηση και ελάττωση μετοχικού κεφαλαίου, διάλυση της εταιρείας, την έκδοση δανείου με ομολογίες.

ii) τακτικές, όταν συγκαλούνται σε ορισμένες χρονικές περιόδους. Η τακτική γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά μια φορά σε κάθε εταιρική χρήση και μέσα σε έξι μήνες το αργότερο από τη λήξη της χρήσεως. Αρμοδιότητα της συνελεύσεως αυτής είναι η έγκριση του ισολογισμού, η απαλλαγή των συμβούλων και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη, η εκλογή Διοικητικού συμβουλίου, ο διορισμός ελεγκτών για την επόμενη χρήση και η διάθεση των κερδών.

iii) Έκτακτες, όταν συνέρχονται έκτακτα σε οποιοδήποτε χρόνο, η έκτακτη γενική συνέλευση συγκαλείται έκτακτα σε οποιαδήποτε εποχή του έτους για ζητήματα που παρουσιάζονται στη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως και δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα της καταστατικής γενικής συνέλευσης. Τη σύγκληση αυτής προκαλεί είτε το διοικητικό συμβούλιο είτε οι ελεγκτές είτε ομάδα από μετόχους, οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/5 του μετοχικού κεφαλαίου. Διαφορετικά αναβάλλονται και συνέρχονται ξανά μέσα σε είκοσι ημέρες και συνεδριάζουν έγκυρα, οποιοδήποτε και αν είναι το τμήμα του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπείται. Οι αποφάσεις στις συνελεύσεις αυτές παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται σ' αυτές.

Η καταστατική γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και νόμιμα συνεδριάζει, όταν είναι παρόντες σ' αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν τα 2/3 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, διαφορετικά αναβάλλεται για δεύτερη συνεδρίαση. Η συνεδρίαση αυτή θα γίνει μέσα σε είκοσι μέρες και πρέπει να είναι παρόντες μέτοχοι οι οποίοι θα εκπροσωπούν το 1/2 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Διαφορετικά αναβάλλεται για Τρίτη συνεδρίαση. Σ' αυτή πρέπει να προσέλθουν μέτοχοι που να εκπροσωπούν το 1/3 του καταβλημένου κεφαλαίου. Οι αποφάσεις στη συνέλευση αυτή παίρνονται με πλειοψηφία των 2/3 των ψήφων που εκπροσωπούνται στη γενική συνέλευση.

Οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων καταχωρούνται στο βιβλίο πρακτικών γενικού συμβουλίου, το οποίο επιβάλλεται από το Νόμο.

Η ανώνυμη εταιρεία είναι πάντοτε εμπορική εταιρεία σύμφωνα με το κριτήριο. Κατά συνέπεια είναι υποχρεωμένη να τηρεί εμπορικά βιβλία τα βιβλία αυτά είναι τα εξής:

α) Ο ισολογισμός. Για κάθε εταιρική χρήση η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των δέδεκα μηνών, το διοικητικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συντάξει ισολογισμό. Κατ' εξαίρεση προβλέπει ο Νόμος 2190/20 ότι η πρώτη εταιρική χρήση μπορεί να περιβάλει εικοσιτέσσερις μήνες το πολύ. Ο ισολογισμός είναι μια παραστατική απεικόνιση η οποία γίνεται με λογιστικές εγγραφές του συνόλου των εργασιών της επιχείρησης. Η σύνταξη του ισολογισμού πρέπει να γίνει έγκαιρα για να μπορούν να λαμβάνουν γνώση του ισολογισμού οι ελεγκτές, οι μέτοχοι, προτού να συνέλθει η γενική συνέλευση.

β) βιβλίο απογραφής. Η ανώνυμη εταιρεία οφείλει, με την έναρξη της λειτουργίας της να ενεργήσει απογραφή. Η απογραφή έχει την έννοια του αρχικού ισολογισμού ενάρξεως της εταιρείας ως επιβάλλεται να καταχωρίζεται

στο βιβλίο απογραφών. Την ίδια υποχρέωση έχει η ανώνυμη εταιρεία και στο τέλος κάθε εταιρείας χρήσης οπότε πρέπει να ενεργήσει γενική απογραφή.

**ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ
ΤΟΜΕΑ**

**2.1. ΝΟΜΟΣ 2169 ΤΗΣ 10/10.9.93 ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.**

Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις σύμφωνα με το α.39 παρ. 1 του Ν. 2169/93, μπορούν να συνιστούν μεταξύ τους ή με τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα του Ελληνικού ή Κοινοτικού Δικαίου, Εταιρείες του εμπορικού νόμου ή του Αστικού Κώδικα.

Οι εταιρείες αυτές θεωρούνται Αγροτικές, Συνεταιριστικές Εταιρείες, εφόσον το πενήντα ένα τοις εκατό (51%) των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων και γενικά του Εταιρικού κεφαλαίου ανήκει σε Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή Συνεταιριστικές Εταιρείες τους.

Στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρει ότι οι μετοχές ανώνυμης Συνεταιριστικής Εταιρείας που κατέχουν οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι ονομαστικές και μεταβιβάζονται ελεύθερα, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Στην περίπτωση αυτήν, απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών της.

2.2. Ο ΝΟΜΟΣ 2190/1920 ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Οι οικονομικές μονάδες πρωτογενούς τομέα υπόκεινται στις διατάξεις του Ν. 2190/1920 ο οποίος αναφέρει τα εξής:

Στο άρθρο 4 παράγραφος 1 αναφέρει ότι η Ανώνυμη εταιρεία έχει συσταθεί μετά τη δημοσίευση του καταστατικού της και εφόσον έχει γίνει αυτό με δημόσιο έγγραφο.

Το άρθρο 4α, 1 αναφέρει ότι η ανώνυμη εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με

Δικαστική απόφαση μόνο όταν: α) δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 β) Ο σκοπός της είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη. Γ) Ο αριθμός των ιδρυτών είναι κατώτερος από δύο, δ) Όλοι οι ιδρυτές όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση, δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία.

Στο ίδιο άρθρο αλλά στην παράγραφο 2 αναφέρει ο νόμος ότι η αγωγή ασκείται από κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και απευθύνεται κατά της εταιρείας. Το δικαστήριο που απαγγέλει την ακυρότητα διορίζει με την ίδια απόφαση και τους εκκαθαριστές.

Επίσης στην παράγραφο 4 αναφέρεται ότι η ακυρότητα της επιχείρησης δεν επηρεάζει την εγκυρότητα των υποχρεώσεων ή των απαιτήσεων της εταιρείας. Το άρθρο 5 αναφέρει στην επωνυμία της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι η ανώνυμος εταιρεία λαμβάνει την επωνυμία της από το είδος της επιχείρησης που ασκεί. Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι στην επωνυμία μπορεί να περιέχεται το ονοματεπώνυμο του ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου. Τέλος στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι στην επωνυμία πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρονται οι λέξεις “ανώνυμη εταιρεία”.

Το άρθρο 8 αναφέρεται στο κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας. Συγκεκριμένα αναφέρει τα εξής: Το κεφάλαιο της εταιρείας μπορεί να καταβληθεί βάση του καταστατικού από τα δύο ιδρυτικά μέλη ή από δημόσια εγγραφή μετρητοίς ή με τμηματική καταβολή του το κατώτερο όριο του μετοχικού κεφαλαίου ορίζεται στο ποσό των 60.000 € το οποίο πρέπει να καταβληθεί κατά την σύσταση της εταιρείας. Επίσης στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 ανώνυμες εταιρείες που έχουν μετοχικό κεφάλαιο μικρότερο του ποσού των 60.000 € , υποχρεούνται να προσαρμόσουν το κεφάλαιο τους μέχρι του ποσού αυτού και με απόκλιση έως μείον 2,5% το αργότερο μέχρι 31.12.2003 διαφορετικά ανακαλείται η άδεια σύστασης τους. Σε περίπτωση όπου εταιρείες

δεν θέλουν να συμμορφωθούν με τον νόμο μπορούν πριν την λήξη της προθεσμίας να μετατρέψουν την εταιρεία τους σε άλλη μορφή εταιρείας. Τέλος σ' αυτό το άρθρο αναφέρεται ότι το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να μειωθεί πέρα από το κατώτερο όριο. Εκτός αν η απόφαση για τη μείωση προβλέπει την ταυτόχρονη αύξηση του κεφαλαίου, τουλάχιστον μέχρι το πιο πάνω κατώτατο όριο.

Στο άρθρο 9 αναφέρεται στα εξής: η εξακρίβωση της αξίας των εταιρικών εισφορών σε είδος κατά την σύσταση καθώς και η αύξηση του κεφαλαίου γίνεται μετά από γνωμοδότηση τριμελούς επιτροπής εμπειρογνωμόνων. Τα μέλη της επιτροπής δεν πρέπει να έχουν καμία εξάρτηση από την εταιρεία. Τα μέλη αυτά της επιτροπής ορίζονται με πράξη του υπουργού εμπορίου. Ο ορισμός τους πρέπει να γίνεται μέσα σε δεκαπέντε μέρες από την υποβολή της σχετικής του αίτησης στο υπουργείο εμπορίου.

Η έκθεση αυτή της Επιτροπής πρέπει να περιέχει την περιγραφή κάθε εισφοράς, να αναφέρει τις μεθόδους αποτίμησης που εφαρμόστηκαν και να πιστοποιεί για το αν οι αξίες, που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των μεθόδων αντιστοιχούν στον αριθμό και στην ονομαστική αξία των μετοχών που θα εκδοθούν.

Το άρθρο 11 προβλέπει ότι εντός του πρώτου διμήνου από την σύσταση της ανώνυμης εταιρείας ή από πάση αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου, υποχρεούται να συνέλθει το διοικητικό συμβούλιο σε ειδική συνεδρίαση και να πιστοποιήσει αν κατεβλήθη ή όχι το εταιρικό κεφάλαιο. Μέσα σε 20 μέρες από την λήξη της προθεσμίας. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου υποχρεούται να υποβάλλει αντίγραφο των πρακτικών της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου στο Υπουργείο Εμπορίου. εταιρικό κεφάλαιο. Μέσα σε 20 μέρες από την λήξη της προθεσμίας. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου υποχρεούται

να υποβάλλει αντίγραφο των πρακτικών της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου στο Υπουργείο Εμπορίου.

Το άρθρο 18 αναφέρεται στο διοικητικό συμβούλιο. Συγκεκριμένα αναφέρει τα εξής: Η ανώνυμη εταιρεία εκπροσωπείται στο δικαστήριο από το διοικητικό συμβούλιο το οποίο λειτουργεί συλλογικά. Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι ορισμένοι μέτοχοι μπορούν να διορίσουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου αλλά όχι πέραν του ενός τρίτου του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών. Η άσκηση του δικαιώματος τούτου πρέπει να πραγματοποιείται πριν την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου από την γενική συνέλευση.

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι εξαετής και οι σύμβουλοι είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι. Το διοικητικό συμβούλιο πρέπει να συνέρχεται τουλάχιστον κάθε μήνα στην έδρα της εταιρείας. Σε ειδικές περιπτώσεις επιτρέπεται να συνεδριάζει σε άλλο τόπο μόνο με ειδική άδεια του υπουργού εμπορίου.

Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το ήμισυ πλέον ενός των συμβούλων, ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων συμβούλων δεν μπορεί να είναι λιγότερος από τρεις. Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνονται εγκύρως με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και των αντιπροσωπευόμενων μελών.

Το άρθρο 22 αναφέρει ότι το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για πράξεις που αφορούν τη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας του και γενικά την επιδίωξη του σκοπού της ανώνυμης εταιρείας. Πράξεις που ενεργεί το διοικητικό συμβούλιο ακόμη και αν είναι αντίθετες του εταιρικού σκοπού δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους, εκτός να αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνωρίζει την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να γνωρίζει.

Το άρθρο 22α αναφέρει ότι κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ευθύνεται απέναντι στην εταιρεία κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων. Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου υποχρεώνεται να τηρεί τα απόρρητα της επιχείρησης.

Το άρθρο 22β αναφέρει ότι η αξίωση της εταιρείας κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου εκ της διοίκησης για χειρισμό εταιρικών υποθέσεων ασκούνται υποχρεωτικά, εφόσον δεν υπήρχε δόλος, αν το αποφασίσει με απόλυτη πλειοψηφία η γενική συνέλευση ή μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

Το άρθρο 23 αναφέρει ότι απαγορεύεται στους συμβούλους της διεύθυνσεως της εταιρείας, τους διευθυντές να ενεργούν κατά επάγγελμα χωρίς την άδεια της γενικής συνέλευσης για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό τρίτων ή να μετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι σε άλλες εταιρείες. Στην περίπτωση παραβάσεως η εταιρεία μπορεί να ζητήσει αποζημίωση για τις πράξεις του ίδιου του συμβούλου ή του διευθυντού.

Τα άρθρα 25 έως και 28 αναφέρονται στο άλλο όργανο της ανώνυμης εταιρείας που είναι η γενική συνέλευση. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι η γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της εταιρείας τουλάχιστον μια φορά κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσης και εντός έξι μηνών το πολύ από τη λήξη της χρήσης αυτής.

Η γενική συνέλευση πρέπει είκοσι μέρες τουλάχιστον πριν να προσκαλέσει τη γενική συνέλευση. Εξαίρεση αποτελούν οι επαναληπτικές συνελεύσεις. Η πρόσκληση της γενικής συνέλευσης θα πρέπει να περιλαμβάνει το κτίριο, τη χρονολογία, την ώρα της συνεδρίασης καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Η πρόσκληση αυτή θα πρέπει να δημοσιευτεί στα εξής: α) στο τεύχος ανωνύμων εταιρειών και ΕΠΕ της εφημερίδας της κυβέρνησης, β) σε μια ημερήσια πολιτική εφημερίδα που εκδίδεται στην Αθήνα και έχει ευρύτερη κυκλοφορία σ' ολόκληρη τη χώρα, γ) σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα από εκείνες που i) εκδίδονται ενελλιπώς, κάθε μέρα, τουλάχιστον από τρία έτη, ii) έχουν κυκλοφορία τουλάχιστον 5.000 φύλλων την ημέρα. Αν η εταιρεία δεν εδρεύει στην Αθήνα τότε η πρόσκληση αυτή θα πρέπει να δημοσιευτεί σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα από εκείνες που τυχόν εκδίδονται στην περιοχή της έδρας της και σε περίπτωση που δεν εκδίδεται εφημερίδα στην περιοχή της έδρας τότε σε μια από τις εκδιδόμενες στην πρωτεύουσα του Νομού στον οποίο η εταιρεία έχει την έδρα της.

Οι Ελληνικές ανώνυμες εταιρείες είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν στο υπουργείο εμπορίου είκοσι τουλάχιστον μέρες πριν τη γενική συνέλευση επικυρωμένο αντίγραφο της ημερήσιας διάταξης με επεξηγηματική έκθεση των αναγραφόμενων θεμάτων και ενός αντίτυπου των φύλλων των εφημερίδων που δημοσιεύθηκε η πρόσκληση. Οι ανώνυμες εταιρείες είναι υποχρεωμένες μετά το τέλος της γενικής συνέλευσης να υποβάλλουν εντός είκοσι ημερών επικυρωμένο αντίγραφο των πρακτικών της γενικής συνέλευσης στο υπουργείο εμπορίου.

Δέκα ημέρες πριν από την τακτική γενική συνέλευση κάθε μέτοχος μπορεί να πάρει από την εταιρεία τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της καθώς και τις σχετικές εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών. Σαράντα οκτώ ώρες πριν την γενική συνέλευση πρέπει να τοιχοκολληθεί σε εμφανή μέρος του καταστήματος της εταιρείας πίνακας που θα περιέχει τα ονόματα εκείνων που έχουν το δικαίωμα ψήφου, των τυχόν αντιπροσώπων τους, τον αριθμό των μετοχών και των ψήφων έκαστου. Για να μετάσχει κάποιος μέτοχος στη γενική συνέλευση θα πρέπει να καταθέσει τις μετοχές του στο ταμείο της εταιρείας ή

Στο ταμείο παρακαταθηκών και δανείων πέντε μέρες τουλάχιστον από τη συνεδρίαση της συνέλευσης. Οι μέτοχοι οι οποίοι δεν συμμορφώθηκαν με τη διάταξη του Νόμου μπορούν να συμμετάσχουν σ' αυτή μόνο ύστερα από άδεια.

Σ' ένα άλλο κεφάλαιο, συγκεκριμένα το άρθρο 36 αναφέρεται στους ελεγκτές και στα δικαιώματα της μειοψηφίας. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι προκειμένου να ληφθεί έγκυρα απόφαση από τη Γενική συνέλευση σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς (ετήσιες οικονομικές καταστάσεις), θα πρέπει να έχουν ελεγχθεί προηγουμένως από δύο τουλάχιστον ελεγκτές.

Οι ελεγκτές αυτές ορίζονται πάντοτε από την προηγούμενη τακτική γενική συνέλευση, εκτός από τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης οι οποίοι μπορούν να οριστούν από το καταστατικό ή από έκτακτη συνέλευση η οποία συγκαλείται εντός τριμήνου από τη σύσταση της εταιρείας. Οι ελεγκτές αυτές αμείβονται πάντοτε από την εταιρεία ενώ το ποσό της αμοιβής των ορκωτών λογιστών ορίζεται από το εποπτικό συμβούλιο του σώματος των ορκωτών λογιστών.

Με λίγα λόγια αναφέραμε τη νομοθεσία που αφορά τις ανώνυμες εταιρείες.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ**ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

Μια επιχείρηση για να μπορέσει να αναπτυχθεί ή να εκσυγχρονιστεί χρειάζεται πολλές φορές τη βοήθεια άλλων εξωτερικών παραγόντων. Οι παράγοντες αυτοί ή αλλιώς φορείς μπορούν να προσφέρουν στην εταιρεία είτε οικονομική βοήθεια με την μορφή δανείου είτε υλικοτεχνική βοήθεια είτε τέλος γνώσεις για εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας. Τέτοιοι φορείς οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν είναι η αγροτική τράπεζα, το κράτος. Εκτός όμως από τους παραπάνω οι επιχειρήσεις μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσα από κανονισμούς, προγράμματα της ευρωπαϊκής ένωσης. Γι' αυτά τα προγράμματα και τους κανονισμούς θα μιλήσουμε αναλυτικότερα στο επόμενο κεφάλαιο. Καταρχήν θα ξεκινήσουμε με την αγροτική τράπεζα.

3.1. ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ**ΜΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

Χρηματοδότης των ανώνυμων συνεταιριστικών εταιρειών είναι το ίδρυμα της αγροτικής τράπεζας το οποίο αποτελεί ένα αυτόνομο, ιδιότυπο τραπεζικό οργανισμό κοινωφελούς χαρακτήρα υπό τη νομική μορφή προσώπου ιδιωτικού δικαίου. Η αγροτική τράπεζα ασχολείται σχεδόν αποκλειστικά με την αγροτική πίστη στην Ελλάδα. Σκοπός της είναι ο χειρισμός της πίστης για εφαρμογή του γεωργικού προγράμματος του κράτους σε συνεργασία με τις κρατικές γεωργικές υπηρεσίες. Οι ειδικότεροι σκοποί της σύμφωνα με το καταστατικό της είναι:

α) Η χορήγηση κάθε είδους δανείων που εξυπηρετούν γεωργικούς σκοπούς. Ειδικά χορηγεί βραχυπρόθεσμα δάνεια για κάλυψη καλλιεργητικών δαπανών και μεσομακροπρόθεσμα για ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας και εκσυγχρονισμού του αγροτικού τομέα και των επιχειρήσεων.

β) Η προμήθεια χρήσιμων και αναγκαίων για την παραγωγή μέσων και εφοδίων και η διάθεσή τους.

γ) Η χρηματοδότηση των συνεταιριστικών οργανώσεων για την διευκόλυνση τους στις εργασίες τους που αφορούν στην αποθήκευση, συγκέντρωση επεξεργασία και πώληση γεωργικών προϊόντων.δ) Η προώθηση της εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων παραγωγής με την παροχή τεχνικών οδηγιών.

ε) Η χορήγηση πιστώσεων για την εφαρμογή μιας συγκεκριμένης πολιτικής στήριξης των τιμών ορισμένων προϊόντων σε περιπτώσεις που η αγορά δεν διαμορφώνει ευνοϊκές για την πώληση τους συνθήκες.

Η Αγροτική τράπεζα με ένα συνδυασμό ειδικών υπηρεσιών που διαθέτει (οικονομικοί-γεωτεχνικοί-εμπορτικοί υπάλληλοι) έχει την ευθύνη της χορήγησης όλων των κατηγοριών των δανείων και της επιλογής των φορέων για δανειοδότηση. Έτσι με την υπηρεσιακή αυτή διάρθρωση συμβάλλει όχι μόνο στην αποτελεσματικότερη και παραγωγικότερη χρησιμοποίηση των χορηγούμενων δανείων αλλά και στην καλύτερη παρακολούθηση και αξιοποίηση των πραγματοποιούμενων με τα δάνεια έργων.

Τα πρώτα αναγκαία κεφάλαια για την εκπλήρωση των στόχων της η Αγροτική Τράπεζα τα εξασφάλισε από την προικοδότηση του Δημοσίου και από παροχή πιστώσεων από την εθνική τράπεζα της Ελλάδας, ενώ αργότερα, όταν οι ανάγκες της σε κεφάλαια αυξήθηκαν, η άντληση των κεφαλαίων αυτών εξασφαλίζεται με δανεισμό από την τράπεζα της Ελλάδος, με έγκριση της Νομισματικής επιτροπής και από συγκέντρωση καταθέσεων. Τα δάνεια καλύπτουν σχεδόν ολόκληρο το φάσμα των αγροτικών δραστηριοτήτων και χορηγούνται με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα των εμπορικών τραπεζών.

3.1.2. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ

ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Για να πάρει μια τέτοια επιχείρηση δάνειο από την αγροτική τράπεζα πρέπει να τηρεί ορισμένες προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις είναι οι εξής:

α) Να μην έχει ζημιά η εταιρεία δηλαδή να μην παρουσιάζει ελλείμματα ή διάφορες ατασθαλίες.

β) Να μην έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τρίτους.

γ) Να παρέχονται από την πλευρά της οι κατάλληλες διασφαλίσεις εγγυήσεις ότι το κεφάλαιο του δανείου θα χρησιμοποιηθεί για παραγωγικό σκοπό και όχι για άλλο λόγο.

δ) Να διασφαλίζει καλό βαθμό παραγωγικής δραστηριότητας. Με άλλα λόγια για να μπορέσει να χρηματοδοτηθεί μια ανώνυμη συνεταιριστική εταιρεία καταρχήν δεν θα πρέπει να είναι προβληματική, να έχει σαν στόχους την αύξηση της απασχόλησης δηλ. πρόσληψη περισσότερου προσωπικού.

Εφόσον προϋπάρχουν αυτοί οι όροι η Αγροτική Τράπεζα χορηγεί το δάνειο. Το δάνειο αυτό οι επιχειρήσεις το λαμβάνουν τμηματικά. Συνήθως ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία: Η διαδικασία αυτή βασίζεται στην επιτόπια εξέταση της συγκεκριμένης περίπτωσης και στη σύνταξη γνωματεύσεως από τον γεωπόνο. Σκοπός των σκεπτικών αυτών είναι να πεισθεί ο διευθυντής του υποκαταστήματος της Αγροτικής τράπεζας για την συνέχιση περαιτέρω της διαδικασίας. Μετά την έγκριση της προτάσεως, θα πρέπει να εγκριθεί και από τον διευθυντή του υποκαταστήματος για να πραγματοποιηθεί η επένδυση.

3.2. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Το κράτος έχει ψηφίσει διάφορους νόμους για την δανειοδότηση επιχειρήσεων οι οποίες θέλουν να πραγματοποιήσουν παραγωγικές επενδύσεις. Μάλιστα για τις επιχειρήσεις οι οποίες πραγματοποιούν επενδύσεις σε περιοχές απομακρυσμένες από την Αθήνα όπως π.χ. Θράκη, το ποσοστό της επιχορήγησης αυξάνεται και σε μερικές περιπτώσεις υπάρχουν και φορολογικές εκπτώσεις στα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων. Παρακάτω θα δούμε αναλυτικά τους νόμους πάνω στους οποίους οι Ανώνυμες Συνεταιριστικές εταιρείες μπορούν να βασιστούν για να πραγματοποιήσουν παραγωγικές επενδύσεις. Οι νόμοι οι οποίοι αφορούν τις επιχειρήσεις είναι ο νόμος 1892/1990, ο τροποποιητικός νόμος του 2234/1994, και τέλος το προεδρικό διάταγμα 456/1995. Ξεκινάμε με το Νόμο 1892/1990 και την τροποποίηση του Νόμου 2234/1994.

3.2.1. Ο ΝΟΜΟΣ 1892/1990 ΚΑΙ Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΟ

2234/1994

Ο Νόμος 2234/1994 αφορά την συμπλήρωση, τροποποίηση του Νόμου 1892/1990. Εδώ θα αναλύσουμε το Νόμο 1892/1990, τροποποιημένο όπου χρειάζεται από το Νόμο 2234/1990.

Καταρχήν ο Νόμος 1892/1990 αναφέρεται στο κεφάλαιο Α για τα κίνητρα που δίνει το κράτος για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων. Έτσι το άρθρο 1 αναφέρεται στην έννοια της παραγωγικής επένδυσης και λέει τα εξής: παραγωγική επένδυση θεωρείται καταρχήν η κατασκευή, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός κτιριακών εγκαταστάσεων των υπαγόμενων επιχειρήσεων.

Επίσης η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού

μηχανολογικού ή τεχν/κού εξοπλισμού παραγωγής δηλαδή η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανογράφησης, όπως συστημάτων πληροφορικής. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνεται η αγορά του αναγκαίου για επένδυση λογισμικού, όπως επίσης και η εκπαίδευση του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασης του όλου συστήματος.

Επίσης οι δαπάνες μετεγκατάστασης που αφορούν στην αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και επανασυναρμολόγηση στη νέα θέση του υφιστάμενου εξοπλισμού της μονάδας που μετεγκαθίσταται. Επένδυση θεωρείται η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών, μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλληλικού προσωπικού, καθώς και εξοπλισμού και εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών¹³. Σε μια άλλη περίπτωση του άρθρου 1 αναφέρεται η ανέγερση καινούργιων εργατικών κατοικιών για τη στέγαση του προσωπικού της καθώς και κτιρίων ή εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού προοριζομένων να χρησιμοποιηθούν για την αναψυχή ή συνεστίαση εργατών και υπαλλήλων και εφ' όσων κατασκευάζονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη επιχείρηση. Επίσης η αγορά υλικού για αναπαραγωγή των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και του πολλαπλασιαστικού υλικού των γεωργικών, κτηνοτροφικών ή ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων.

Τέλος σε μια άλλη περίπτωση που προστίθεται από το Νόμο 2234/1994 αναφέρει ότι επίσης επένδυση θεωρούνται οι ερευνητικές και προπαρασκευαστικές εργασίες εξορυκτικών επιχειρήσεων.

Όλα τα παραπάνω θεωρούνται παραγωγικές επενδύσεις, οι οποίες επιχορηγούνται από το κράτος.

Στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στο νόμο αυτόν όσο την επιχορήγηση

και επιδότηση επιτοκίου είναι α) Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις που θα αναφέρουμε παρακάτω είναι 30.000.000. Για να δούμε όμως ποιές επιχειρήσεις υπάγονται σ' αυτόν τον νόμο; β) που θα αναφέρουμε παρακάτω είναι 30.000.000. Για να δούμε όμως ποιές επιχειρήσεις υπάγονται σ' αυτόν τον νόμο;

Το άρθρο 2 στην παράγραφο 1 αναφέρει ότι υπάγονται στον νόμο οι ακόλουθες επιχειρήσεις: Γεωργικές, δασικές κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας. Επίσης υπάγονται οι μεταλλευτικές και λατομικές επιχειρήσεις. Τέλος υπάγονται στο νόμο αυτές οι επιχειρήσεις αγροτικών ή αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας, συγκομιδής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι οι διατάξεις αυτού του νόμου όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου εφαρμόζονται για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας του κώδικα φορολογικού Σχεδίου (Κ.Φ.Σ.).

Το άρθρο 4 τροποποιημένο βάση του Νόμου 2234/1994 αναφέρεται στο περιεχόμενο της επιχορήγησης και λέει τα εξής: Σε επιχειρήσεις του άρθρου 2 που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρέχεται επιχορήγηση ύψους τριών δισεκατομμυρίων δραχμών κατ' ανώτατο όριο, που συνίσταται σε δωρεάν κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση. Η επιχορήγηση αυτή παρέχεται μόνο για παραγωγικές επενδύσεις ή τμήμα ύψους μέχρι πέντε δισεκατομμύρια δραχμές όλων των κατηγοριών επιχειρήσεων. Η παράγραφος 2 αναφέρει ότι για τον προσδιορισμό του ορίου της επιχορήγησης των τριών δισεκατομμυρίων δραχμών υπολογίζονται

αθροιστικά όλες οι παραγωγικές επενδύσεις που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία και υποβάλλονται από τον ίδιο επενδυτή, για υπαγωγή τους στις διατάξεις αυτού του νόμου, μέσα σε διάστημα πέντε ετών από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης που έχει ήδη υπαχθεί στις διατάξεις αυτού του νόμου το άρθρο 5 αναφέρεται στις προϋποθέσεις και στους περιορισμούς για την επιχορήγηση επενδύσεων. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες παραγωγικές επενδύσεις ή τμήμα τους συνολικού ύψους μέχρι πέντε δισεκατομμυρίων δραχμών δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% του συνολικού κόστους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β και Β, 30% στην περιοχή Δ' και 20% στη Θράκη. Προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους άνω των πέντε δισεκατομμυρίων και μέχρι είκοσι πέντε δισεκατομμύρια δραχμές κατ' ανώτατο όριο, το ποσοστό της ελάχιστης ίδιας συμμετοχής, ορίζεται σε 33%.δισεκατομμύρια δραχμές κατ' ανώτατο όριο, το ποσοστό της ελάχιστης ίδιας συμμετοχής, ορίζεται σε 33%.

Στη παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου επεξηγείται η ίδια συμμετοχή του επενδυτή. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι η ίδια η συμμετοχή του επενδυτή αποτελεί ίδιο κεφάλαιο για τις ατομικές επιχειρήσεις με ύψος επένδυσης μέχρι εξήντα εκατομμύρια δραχμές και εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές πλην συνεταιρισμών, επιχειρήσεις προκειμένου περί συνεταιρισμών, ως ίδια συμμετοχή νοείται για μεν τους νεοϊδρυόμενους το καταβεβλημένο τους κεφάλαιο, για δε τους υφιστάμενους το ποσό της αύξησης του συνεταιρικού του κεφαλαίου ή ο σχηματισμός ειδικών αποθεματικών.

Για τις λοιπές περιπτώσεις ως ίδια συμμετοχή του επενδυτή νοείται για μεν νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις το καταβεβλημένο κεφάλαιο τους, για δε τις υφυστάμενες επιχειρήσεις το ποσό της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους που προκύπτει από νέες εισφορές των εταίρων ή κατά περίπτωση τα

φορολογηθέντα αποθεματικά, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού, χωρίς να απαιτείται αύξηση του εταιρικού τους κεφαλαίου ή του μετοχικού τους κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση δεκαετίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε ξεχωριστό λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

Όμως σε περίπτωση διανομής τους πριν την παρέλευση της δεκαετίας επιβάλλονται ανάλογα οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή. Για να αποτελέσουν ίδια συμμετοχή στην επένδυση τα φορολογηθέντα (έκτακτα) αποθεματικά επιχείρησης, πρέπει να ελέγχεται κατά το στάδιο αξιολόγησης της επένδυσης η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης μετά την αφαίρεση των ποσών των διαθέσιμων της που πρόκειται να αποτελέσουν την ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας. Στην περίπτωση που για την πραγματοποίηση επένδυσης δεν έχει χρησιμοποιηθεί δανεισμός, η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω αφού θα έχει καταβληθεί και δαπανηθεί στα επενδυτικά έργα η ελάχιστη περιοχή ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% του υπολοίπου, πέραν της ελάχιστης κατά περιοχή ίδιας συμμετοχής ποσού.

Ειδικότερα:

α) Η επιχορήγηση για επενδύσεις ύψους μέχρι πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων δραχμών ή ανεξαρτήτως ποσού για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη Θράκη, καταβάλλεται σε τρεις φάσεις ως εξής: (1) τμήμα της ίσο με το 60% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δόσεις που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του

δανείου, (2) τμήμα της ίσο με το 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής της και (3) το υπολοιπόμενο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας.

Σε περίπτωση που η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας δνε πιστοποιείται ταυτόχρονα με την ολοκλήρωση της επένδυσης, η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας επιτρέπεται να γίνει το αργότερο εντός έτους από της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης επένδυσης. Το χρονικό αυτό διάστημα δεν είναι δυνατόν να παραταθεί, μετά δε την εκπνοή του η εγκριτική απόφαση ανακαλείται αυτοδικαίως και επιστρέφεται η καταβληθείσα επιχορήγηση. Η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας πιστοποιείται, μετά από επιτόπιο έλεγχο των οργάνων ελέγχου, εφόσον έχουν δημιουργηθεί οι μισές από επιτόπιο έλεγχο των οργάνων ελέγχου, εφόσον έχουν δημιουργηθεί οι μισές τουλάχιστον από τις μόνιμες θέσεις απασχόλησης που προβλέπονται στην εγκριτική απόφαση και έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις που να τεκμηριώνουν τη λειτουργία της μονάδας.

β) Η επιχορήγηση για επενδύσεις ύψους άνω των πεντακοσίων εκατομμυρίων δραχμών καταβάλλεται σε τρεις φάσεις ως εξής:

(1) τμήμα της ίσο με το 40% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δόσεις που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου, (2) τμήμα της ίσο με το 40% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσης της και (3) το υπολειπόμενο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής

απόφασης έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της ως άνω περίπτωσης α.

Η διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών για την επένδυση ορίζεται στην εγκριτική απόφαση. Είναι δυνατή η καταβολή καθεμιάς από τις δόσεις της επιχορήγησης εκτός από την πρώτη και την τελευταία δόση, εφόσον προσκομίζεται στην υπηρεσία ιδιωτικών επενδύσεων ή στην αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης τράπεζας.

Το άρθρο 6 μας μιλάει για την διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων επενδύσεων. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι η επιχορήγηση και επιδότηση των επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις αυτού του νόμου παρέχεται με την απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 7, περίληψη της οποίας, περιέχει τα στοιχεία του φορέα της επένδυσης, το αντικείμενο, το παραγωγικό κόστος της επένδυσης, το ποσοστό και το ποσό της επιχορήγησης και επιδότησης και δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι με αποφάσεις τους υπουργού εθνικής οικονομίας καθορίζονται τα Τεχνικοοικονομικά στοιχεία που θα συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι οι τράπεζες, για την χορήγηση των απαιτούμενων δανείων προς επιχειρήσεις που έχουν υποβάλλει αίτηση υπαγωγής στον παρόντα Νόμο είναι υποχρεωμένες να λάβουν υπόψη τους, πέρα από τα δικά τους κριτήρια και τα αναπτυξιακά κριτήρια, όπως καθορίζονται στο άρθρο 7 αυτού του Νόμου και την σχετική απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και να αιτιολογούν την τυχόν απόρριψη μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Στην παράγραφο 5 λέει ότι η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμόδιων οργάνων ελέγχου της παραγράφου 2 του άρθρου 8, εφ' όσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης. Η πιστοποίηση αυτή ολοκληρώνεται εντός τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της επιχορήγησης σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανεισμού ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης.

Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης, αναστέλεται η πληρωμή των δόσεων και ο υπουργός εθνικής οικονομίας, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ανακαλεί την εγκριτική πράξη ή αποφασίζει για την μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που έχει καταβληθεί/αναστέλεται η πληρωμή των δόσεων και ο υπουργός εθνικής οικονομίας, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ανακαλεί την εγκριτική πράξη ή αποφασίζει για την μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που έχει καταβληθεί. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου από το δημόσιο αποτελούν τίτλο για την βεβαίωση του χρέους από την Δ.Ο.Υ.

Το άρθρο 7 αναφέρεται για το ύψος της επιχορήγησης, διαδικασία έγκρισης. Στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι το ύψος της επιχορήγησης των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν επενδύσεις οι οποίες εγκρίνονται σύμφωνα

με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ορίζεται ως εξής: Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων εκτός των επενδύσεων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, ξενώνων, ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων τα ποσοστά επιχορήγησης επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης ανάλογα με την περιοχή είναι: Για την Β περιοχή 15%, Γ → 25%, Δ → 35%. Τέλος για την Θράκη το ποσοστό είναι 45%.

Για την περιοχή Α και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3, δεν παρέχεται επιχορήγηση. Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρει ότι η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος Νόμου των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδεται μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 8 και με βάση τα ακόλουθα κριτήρια από τα οποία τα τρία πρώτα αποτελούν τα κριτήρια για την εκτίμηση της βιωσιμότητας της επένδυσης, εφόσον δεν ικανοποιούνται αυτά, ακολουθεί η αξιολόγηση με βάση τα υπόλοιπα κριτήρια:

1) Τα χαρακτηριστικά του φορέα της επένδυσης και ειδικότερα η εμπειρία του, η κλίμακα και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του στο παρελθόν, η φερεγγυότητα και οικονομική του επιφάνεια ως προς την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των συνολικών χρηματοδοτικών αναγκών της επιχείρησης (κάλυψη ίδιας συμμετοχής στην επένδυση και του αναγκαίου κεφαλαίου κίνησης). Για υφιστάμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη και τα οικονομικά τους αποτελέσματα στο πρόσφατο παρελθόν καθώς και η παρούσα οικονομική τους κατάσταση.

2) Οι προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας της επιχείρησης που θα δημιουργηθεί ή της ήδη υφιστάμενης, στο βαθμό που επηρεάζεται από την προτεινόμενη επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό κορεσμού του κλάδου στον οποίο εντάσσεται.

- 3) Η οργάνωση της επιχείρησης που πραγματοποιεί την επένδυση.
- 4) Η εκτίμηση της κατάστασης του κλάδου στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση και των προοπτικών περαιτέρω ανάπτυξής του.
- 5) Η εκτίμηση της τεχνολογίας και της παραγωγικότητας της επένδυσης, ιδίως για επενδύσεις του ίδιου κλάδου καθώς και του επιπέδου οργάνωσης της επιχείρησης.
- 6) Η εκτίμηση της συμβολής του κλάδου στον οποίο εντάσσονται οι υπό έγκριση επενδύσεις στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.
- 7) Το ύψος της ίδιας συμμετοχής στην χρηματοδότηση της επένδυσης.
- 8) Οι προοπτικές ανταγωνιστικών πωλήσεων και πέραν της τοπικής ή και της Εθνικής αγοράς για την εκτίμηση της ανταγωνιστικότητας της επένδυσης σε τοπικό ή διεθνές επίπεδο καθώς και η δυνατότητα της για εξεύρεση και αξιοποίηση τυπικών πρώτων υλών.
- 9) Η συμβολή της επένδυσης στην απασχόληση, στην εξοικονόμηση ενέργειας, τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής.
- 10) Η τυχόν εξασφάλιση διεθνών εμπορικών ή Τεχνικών συνεργασιών.
- 11) Η εκτίμηση των οικονομικών δυνατοτήτων του φορέα της επένδυσης για μελλοντική ανάπτυξη των επενδυτών του πρωτοβουλιών, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική προοπτική του κλάδου, τις εξελίξεις που διαμορφώνονται στα μεγέθη των επί μέρους μονάδων του και στη διάρθρωσή τους.

Ειδικότερα για επενδύσεις εκσυγχρονισμού λαμβάνεται υπόψη η έκταση του προτεινόμενου εκσυγχρονισμού, η συμβολή του στην αναβάθμιση της παραγωγικής δομής της μονάδας, η τεχνολογία που ενσωματώνεται με αυτόν και γενικότερα η θετική συμμετοχή του στην αναβάθμιση του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα.

Με αποφάσεις του υπουργού εθνικής οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης καθορίζονται, για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στις διατάξεις του παρόντος νόμου, τα στοιχεία αξιολόγησης των επενδύσεων, η λειτουργία, η βαθμολόγηση και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

Το άρθρο 8 μιλάει για τις Γνωμοδοτικές Επιτροπές και τα όργανα του ελέγχου.

Συγκεκριμένα αναφέρει ότι με απόφαση του Υπουργού Εθνικής οικονομίας συνίσταται στο Υπουργείο Εθνικής οικονομίας κεντρική γνωμοδοτική επιτροπή η οποία γνωμοδοτεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7 (Κριτήρια, βλ. Παραπάνω), για επενδύσεις του παρόντος Νόμου ύψους πέραν ορισμένου ποσού που καθορίζεται με την ίδια απόφαση. Επίσης με όμοιες αποφάσεις συνιστώνται περιφερειακές γνωμοδοτικές επιτροπές στις έδρες των γενικών γραμματειών περιφερειών ή σε έδρες των διευθύνσεων περιφερειακής ανάπτυξης ή σε έδρες νομαρχιών οι οποίες γνωμοδοτούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για επενδύσεις του παρόντος νόμου ύψους μέχρι ορισμένου ποσού που καθορίζεται με τις ίδιες αποφάσεις.

Επίσης στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρει ότι με αποφάσεις του υπουργού εθνικής οικονομίας συνιστώνται κεντρικά και νομαρχιακά όργανα ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων, ανεξάρτητα αν βρίσκονται σε εκτέλεση ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους όρους και προϋποθέσεις των αναπτυξιακών νόμων αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας καθώς και των σχετικών πράξεων και συμβάσεων υπαγωγής στους νόμους αυτούς. Τα μέλη των οργάνων ελέγχου που δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής οικονομίας από υπάλληλους των αρμόδιων υπουργείων και υπηρεσιών και από εκπροσώπους τραπεζών και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στην παράγραφο 4 αναφέρει ότι μέλη της ειδικής γνωμοδοτικής επιτροπής δεν μπορεί να είναι σύμβουλοι, εταίροι ή μέτοχοι ή μετέχοντες στη διοίκηση των επιχειρήσεων που έχουν υποβάλλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου αυτού ή άτομα που έχουν συμμετάσχει στην κατάρτιση ή την αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων του παρόντος άρθρου.

Το άρθρο 9 ασχολείται με τις ειδικές επενδύσεις που πραγματοποιούν διάφορες μονάδες. Συγκεκριμένα λέει ότι παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β και Γ και 45 και 55 ποσοστιαίες μονάδες στην περιοχή Δ και στη Θράκη αντίστοιχα. Επενδύσεις που πραγματοποιούν διάφορες επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 της παραγράφου 1 υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου.

Στο ίδιο άρθρο αλλά στην παράγραφο 9 αναφέρει ότι σε περίπτωση πραγματοποίησης επένδυσης από ανώνυμη εταιρεία που προκύπτει από συγχώνευση επιχειρήσεων που λειτουργούσαν στο αντικείμενο τους τουλάχιστον επί πενταετία, διέθεταν τον ελάχιστο απαιτούμενο παραγωγικό εξοπλισμό και δεν ανήκαν στο ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, παρέχονται πέντε επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες επιχορήγησης.

Το άρθρο 12 μας μιλάει για τις αφορολόγητες εκπτώσεις. Συγκεκριμένα στην παράγραφο 1 λέει ότι παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του Νόμου αυτού, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιοχές Β, Γ, Δ του άρθρου 3 αυτού του νόμου, εφόσον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις. Στην παράγραφο 2 αναφέρει ότι τα ποσοστά των αφορολόγητων εκπτώσεων επί της αξίας των νέων παραγωγικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από την 1.7.1990, καθώς και τα ποσοστά των ετήσιων

καθαρών κερδών, μέχρι τα οποία μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση, κλιμακώνονται κατά περιοχή ως εξής: Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην των επενδύσεων που πραγματοποιούν ξενοδοχειακές επιχειρήσεις είναι (πρώτα αναφέρεται η περιοχή, στην συνέχεια το ποσοστό αφορολόγητης έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης και τέλος το ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση): Β-60%-60%, Γ-75%-75%. Δ-90%-90%, Θράκη -100%-100%. Στην παράγραφο 3 τονίζει ότι σε περίπτωση που η επένδυση ή τμήμα αυτής έτυχε επιχορήγησης, η επένδυση αυτή δεν μπορεί να υπαχθεί στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

Το άρθρο 13 αναφέρεται στις προϋποθέσεις πραγματοποίησης αφορολόγητων εκπτώσεων οι οποίες είναι οι εξής: α) υπολογίζονται με βάση τα καθαρά κέρδη που περιλαμβάνονται στην υποβαλλόμενη αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος και τα οποία προέρχονται από δραστηριότητες των επιχειρήσεων μετά την αφαίρεση των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της χρήσης που διαμένονται πραγματικά ή αναλαμβάνονται από εταίρους ή τον επιχειρηματία.

Β) Πραγματοποιούνται από τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης που έγινε η επένδυση. Αν δεν πραγματοποιηθούν κέρδη κατά τη διαχειριστική αυτή χρήση ή αν αυτά που πραγματοποιούνται δεν επαρκούν, η αφορολόγητη έκπτωση πραγματοποιείται από τα κέρδη των αμέσως επόμενων διαχειριστικών χρήσεων, μέχρι να καλυφθούν τα ποσοστά της αξίας των επενδύσεων που ορίζονται από το προηγούμενο άρθρο. Αν η επιχείρηση σε μια διαχειριστική χρήση παραλείψει, ολικά ή μερικά, για οποιονδήποτε λόγο να ενεργήσει αφορολόγητες εκπτώσεις επενδύσεων στις λογιστικές διαφορές που δηλώνονται με την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος, δεν στερείται του δικαιώματος διενέργειας αφορολόγητων εκπτώσεων από τα κέρδη των

Επόμενων διαχειριστικών χρήσεων, για το ποσό επένδυσης που πραγματοποιήθηκε, στο οποίο παρέλειψε να ενεργήσει αφορολόγητες εκπτώσεις στη διαχειριστική αυτή χρήση.

γ) Εμφανίζονται με τη μορφή του αφορολόγητου αποθεματικού σε ξεχωριστούς λογαριασμούς στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

δ) Η επιχείρηση τηρεί λογιστικά βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. Στην παράγραφο 2 αναφέρει ότι για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., Οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την αρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι απολήψεις.

Στην παράγραφο 3 λέει ότι όταν η επιχείρηση έχει περισσότερες δραστηριότητες, οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που προέρχονται από δραστηριότητες της επιχείρησης που υπάγονται στο νόμο αυτό και ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία ασκούνται. Αν δεν είναι δυνατός ο λογιστικός προσδιορισμός των κερδών της επιχείρησης με βάση τα ακαθόριστα έσοδα κάθε δραστηριότητας.

Τέλος στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου λέει ότι με κοινές αποφάσεις των υπουργών εθνικής οικονομίας των οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από τον επενδυτή, τα στοιχεία τα απαραίτητα για τον έλεγχο του ύψους της επένδυσης και για το χρόνο πραγματοποίησης της αφορολόγητης έκπτωσης καθώς και τα πρόσθετα βιβλία που πρέπει να εμφανίσουν οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α', Β' και Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται επίσης οι διαδικασίες ελέγχου των επενδύσεων και στατιστικής παρακολούθησης των επιχειρήσεων που κάνουν χρήση των αφορολόγητων εκπτώσεων του νόμου αυτού.

Το άρθρο αναφέρεται στη φορολογία των εκπτώσεων. Στην παράγραφο λέει ότι η αφορολόγητη έκπτωση, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

Α) Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν πέρασαν πέντε χρόνια από τέτε που αγοράστηκαν, για το ποσό που η αφορολόγητη έκπτωση αντιστοιχεί στην αξία των παγίων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια στοιχεία που πουλήθηκαν μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έγινε η πώληση με νέα πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της παραγωγικής επένδυσης που ορίζει ο νόμος.

β) Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού της αφορολόγητης έκπτωσης και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

γ) Διαλύεται η ατομική επιχείρηση ή η εταιρεία λόγω θανάτου του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

Στην παράγραφο 2 λέει ότι η έκπτωση που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 12 αυτού του νόμου, φορολογείται:

α) Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου, στο όνομά του, στο χρόνο αποχώρησης του και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

β) Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μερίδας, στο όνομα του μεταβιβάζοντος, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

γ) Σε περίπτωση ανάληψης της έκπτωσης από εταίρο ή τους κληρονόμους

του στο όνομα του αναλαμβάνοντος, στο χρόνο της ανάληψης και για το ποσό που αναλαμβάνεται απ' αυτόν.

δ) Σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου και εφόσον η εταιρεία συνεχίζεται νόμιμα μόνο μεταξύ των λοιπών εταίρων, στο όνομα του κληρονόμου και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του θανόντος στην εταιρεία.

Αυτός είναι ο Νόμος 1892/90 και οι τροποποιήσεις βάση του Νόμου 2234/1994. Διαπιστώνουμε ότι παρέχει πολλά πλεονεκτήματα στις επιχειρήσεις οι οποίες θέλουν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις. Εκτός όμως αυτά ο νόμος έχει ορισμένα μειονεκτήματα.

3.2.2. ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ 456/1995

Το προεδρικό αυτό διάταγμα αφορά την κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των κειμένων διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων. Το μόνο καινούργιο στο οποίο μπορούμε να αναφερθούμε είναι το άρθρο 19. Το άρθρο αυτό μιλάει για την παροχή κινήτρων για χρήση εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση. Συγκεκριμένα λέει ότι στις επιχειρήσεις του άρθρου 2 που αποκτούν τη χρήση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 1665/1986, όπως ισχύει και υπό την προϋπόθεση ότι στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης ορίζεται ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέρχεται στη κυριότητα της επιχείρησης, είτε η χρήση του εξοπλισμού αυτού συνδυάζεται με επένδυση που υπάγεται στις διατάξεις επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος Νόμου είτε όχι, παρέχεται επιδότηση υπολογιζόμενη επί της αξίας κτήσης από την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης του ενοικιαζόμενου εξοπλισμού. Το παρεχόμενο ποσοστό της επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που θα ελάμβανε η επιχείρηση εάν είχε αγοράσει τον εξοπλισμό αυτόν και υπάγονταν στις διατάξεις των άρθρων 1 έως και 9 του παρόντος. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού της επιδότησης, προκειμένου για χρήση εξοπλισμού αξίας μεγαλύτερης των πέντε και μέχρι είκοσι πέντε δισεκατομμύρια δραχμές, έχουν ανάλογη εφαρμογή τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 11. Η καταβολή της επιδότησης αρχίζει μετά την εγκατάσταση του μισθωμένου εξοπλισμού και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 5, στις περιπτώσεις δε που η χρήση του εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση συνδυάζεται και με επένδυση που υπάγεται στις διατάξεις επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος, η καταβολή της

επιδότησης για το μισθωμένο εξοπλισμό αρχίζει μετά και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Η επιδότηση καταβάλλεται μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από την επιχείρηση σε δόσεις, κάθε μία εκ των οποίων υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτήσεως του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του μισθώματος. Περιπτώσεις δε που η χρήση του εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση συνδυάζεται και με επένδυση που υπάγεται στις διατάξεις επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος, η καταβολή της επιδότησης για το μισθωμένο εξοπλισμό αρχίζει μετά και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Η επιδότηση καταβάλλεται μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από την επιχείρηση σε δόσεις, κάθε μία εκ των οποίων υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτήσεως του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του μισθώματος.

Σε περίπτωση που η σύμβαση της χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπει καταβολή των δόσεων του μισθώματος σε διαστήματα μικρότερα του τριμήνου, η καταβολή της επιδότησης γίνεται ανά τρίμηνο. Η επιδότηση του παρόντος άρθρου παρέχεται μόνο για την απόκτηση της χρήσης εξοπλισμού αξίας κτήσης μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές. Στις περιπτώσεις που η χρήση του ενοικιαζόμενου εξοπλισμού συνδυάζεται και με επένδυση που υπάγεται στις διατάξεις επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος, η επιδότηση παρέχεται για την αξία εκείνη του εξοπλισμού η οποία αθροισόμενη με το ύψος της επένδυσης συμπληρώνει το ποσό των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών.

Τα ποσά των δόσεων της επιδότησης που εισπράττει η επιχείρηση μειώνουν το ποσό των δαπανών που αφαιρούνται από τα ακαθόριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογιστούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται. Για την

Εφαρμογή του κινήτρου της επιδότησης της παραγράφου αυτής ισχύουν ανάλογα οι ρυθμίσεις των άρθρων 1 έως 23 του παρόντος, που αφορούν στην υποβολή της αίτησης υπαγωγής και τα απαιτούμενα σί' αυτήν δικαιολογητικά, στο ελάχιστο ύψος, στην έναρξη, στην αξιολόγηση, στην έγκριση και έκδοση των αποφάσεων υπαγωγής, ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, στον επιτόπιο έλεγχο και τα όργανα έλεγχου, καθώς και στην επιστροφή της καταβληθείσης επιδότησης.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του κινήτρου της παραγράφου αυτής. Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρει ότι οι επιχειρήσεις της προηγούμενης παραγράφου και με την ίδια ως άνω προϋπόθεση μπορούν να κάνουν χρήση του κινήτρου των αφορολόγητων εκπτώσεων των άρθρων 12, 13, 14 ή του ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού του άρθρου 22 του Νόμου 1828/89, επί της αξίας κτήσης από την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης του χρησιμοποιούμενου από τις επιχειρήσεις αυτές καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.εξοπλισμού.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση μετά τη λήξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αποκτά την κυριότητα του εξοπλισμού, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 14.

Τέλος στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου λέει ότι η επιχείρηση που έτυχε του κινήτρου της επιδότησης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να εφαρμόσει το κίνητρο των αφορολόγητων εκπτώσεων ή του ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού της προηγούμενης παραγράφου 2, για τη χρήση με χρηματοδοτική μίσθωση του ίδιου εξοπλισμού.

Όλα τα παραπάνω αφορούν τις προσπάθειες που κάνει το κράτος, δίνοντας επενδυτικά κίνητρα σε επιχειρήσεις, του πρωτογενούς τομέα, να

πραγματοποιήσουν επενδύσεις, ώστε να μπορέσουν να αναπτυχθούν και να συμβάλλουν έτσι στην αντιμετώπιση διαφόρων κοινωνικών προβλημάτων που μαστίζουν την κοινωνία όπως είναι η ανεργία, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου των ατόμων.

Όμως εκτός από το κράτος, επενδυτικά κίνητρα δίνει και η Ευρωπαϊκή Ένωση για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί η Ευρωπαϊκή σύγκλιση δηλαδή η Ευρωπαϊκή ενοποίηση. Όμως τους τρόπους αυτούς θα τους δούμε στο επόμενο κεφάλαιο.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

Η συνθήκη της Ρώμης, ήδη από το 1958, προβλέπει στο άρθρο της 38 ότι η λειτουργία και ανάπτυξη της κοινής αγοράς για τα αγροτικά προϊόντα πρέπει να συνοδεύεται με θέσπιση κοινής Αγροτικής πολιτικής.

Οι στόχοι της κοινής αγροτικής πολιτικής είναι:

- 1) Η αύξηση της παραγωγικότητας της Γεωργίας.
- 2) Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του Γεωργικού πληθυσμού.
- 3) Σταθεροποίηση των αγορών.
- 4) Εξασφάλιση του εφοδιασμού στις αγορές.
- 5) Διασφάλιση γεωργικών τιμών κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

Η διαρθρωτική αυτή πολιτική συμβάλλει καταρχήν στην ορθολογική οργάνωση και στον εκσυγχρονισμό. Κατά δεύτερον λόγο παρέχει ενισχύσεις για να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στον τομέα αυτό.

Για να πραγματοποιηθούν όμως οι στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής η Ευρωπαϊκή ένωση θέσπισε ένα καταρχήν διαρθρωτικό ταμείο, το οποίο ονομάζεται Ευρωπαϊκό Ταμείο προσανατολισμού και Εγγυήσεων κι κατά δεύτερον λόγο Κοινοτικές πρωτοβουλίες και διάφορους κανονισμούς. Καταρχήν για να δούμε το Ευρωπαϊκό Γεωργικό ταμείο προσανατολισμού και Εγγυήσεων.

4.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ (ΕΓΓΠΕ)

Για να μπορέσει η κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών να πετύχει τους

σκοπούς της, το άρθρο 40 παράγραφος 4 της Συνθήκης της ΕΟΚ όρισε ότι μπορούν να δημιουργηθούν ένα ή περισσότερα ταμεία γεωργικού προσανατολισμού και εγγυήσεως. Πράγματι το 1962 ιδρύθηκε το ΕΓΤΠΕ με κύριο στόχο την χρηματοδότηση της κοινής αγροτικής πολιτικής και η διοίκηση του ανατέθηκε στην επιτροπή.

Το ΕΓΤΠΕ δεν έχει την οικονομική αυτονομία ούτε νομική προσωπικότητα. Αποτελεί απλά ένα τμήμα του προϋπολογισμού της κοινότητας που έχει δεσμευτεί για ένα ειδικό σκοπό. Δεν αποτελεί δηλαδή το ταμείο από νομική σκοπιά ένα γνήσιο ταμείο.

Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό ταμείο προσανατολισμού και εγγυήσεων διαιρείται σε δύο τμήματα:

α) Το « Τμήμα Εγγυήσεων », με κύριο αντικείμενο τις δαπάνες για τη λειτουργία της αγοράς στον τομέα της γεωργίας και την εγγύηση των τιμών.

β) Το « τμήμα προσανατολισμού » , με κύριο αντικείμενο την επίλυση των διαρθρωτικών προβλημάτων της γεωργίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κατά το αρχικό στάδιο λειτουργίας της κοινότητας και μέχρι πρόσφατα, το Τμήμα Εγγυήσεων ήταν το τμήμα εκείνο που έπαιζε πρωταρχικό ρόλο στη χάραξη της κοινής αγροτικής πολιτικής αφού έφτανε στο σημείο ν' απορροφά το 75% περίπου του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Τελευταία έχει αρχίσει να διαμορφώνεται μια τάση μείωσης αυτού του γιγαντισμού του Τμήματος Εγγυήσεων υπέρ του τμήματος προσανατολισμού, αν και οι δαπάνες για την αγορά εξακολουθούν ν' αντιπροσωπεύουν τα δύο τρίτα περίπου του προϋπολογισμού.

Οι δραστηριότητες του τμήματος προσανατολισμού κάλυπταν ένα ευρύ φάσμα ενισχύσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να καταταχθούν στις παρακάτω κατηγορίες:

α) Στην κατηγορία των σχεδίων ατομικών επενδύσεων, που αναφέρονται σε συγκεκριμένες σπενδυτές με κύριο-στόχο την τόνωση των επενδύσεων.

β) Στην κατηγορία των ειδικών τομεακών ενεργειών, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται κατά κύριο λόγο εκείνες που αποβλέπουν στην οργάνωση και προώθηση γεωργικών προϊόντων στην αγορά.

γ) Στην κατηγορία των ειδικών προγραμμάτων υπέρ ορισμένων μειονεκτικών περιοχών με στόχο τη δημιουργία μιας βασικής υποδομής.

δ) Στην κατηγορία των προγραμμάτων ολοκληρωμένης ανάπτυξης που στοχεύουν στην γενικότερη ανάπτυξη μιας περιοχής.

ε) Στην κατηγορία των ενεργειών για διαρθρωτικές βελτιώσεις στην αλιεία.

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμός 2052 / 88 του συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1988 στο άρθρο 5 αναφέρει ότι η χρηματοδοτική παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων , Ευρωπαϊκής τράπεζας επενδύσεων (ΕΤΕ) και των άλλων υφιστάμενων κοινοτικών χρηματοδοτικών οργάνων παρέχει με διάφορες μορφές χρηματοδότησης, ανάλογα με τη φύση των ενεργειών.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρει ότι όσον αφορά τα διαρθρωτικά ταμεία, στην περίπτωση μας το Ευρωπαϊκό Γεωργικό ταμείο Προσανατολισμού και εγγυήσεων, ή χρηματοδοτική παρέμβαση τους παρέχεται με μια από τις ακόλουθες μορφές:

α) Συγχρηματοδότηση λειτουργικών προγραμμάτων.

β) Συγχρηματοδότηση εθνικού καθεστώτος ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών.

γ) Χορήγηση συνολικών επιχορηγήσεων, τις οποίες διαχειρίζεται, κατά κανόνα, ένας ενδιάμεσος φορέας που ορίζεται από το κράτος μέλος σε συμφωνία με την επιτροπή, ο οποίος εξασφαλίζει την κατανομή σε επιμέρους επιχορηγήσεις προς τους τελικούς δικαιούχους.

δ) Συγχρηματοδότηση καταλλήλων σχεδίων, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών.

ε) Ενίσχυση σε τεχνική βοήθεια και προπαρασκευαστικές μελέτες για την εκπόνηση των δράσεων.

Η κοινοτική αυτή συνδρομή συνδυάζει με κατάλληλο τρόπο τις παρεμβάσεις με τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων, προκειμένου να μεγιστοποιήσει τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των χρησιμοποιούμενων πόρων του προϋπολογισμού με την βοήθεια των υφιστάμενων μορφών χρηματοοικονομικής τεχνικής

4.2. ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι ειδικά μέσα της διαρθρωτικής πολιτικής της κοινότητας τα οποία η Επιτροπή προτείνει στα κράτη μέλη, με δική της πρωτοβουλία, για να υποστηρίξει ενέργειες που συμβάλουν στην επίλυση προβλημάτων με ιδιαίτερες επιπτώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τρία στοιχεία χαρακτηρίζουν τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και συμβάλλουν στην προστιθέμενη αξία σε σχέση με τις υπόλοιπες ενέργειες που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία:

- η υποστήριξη της ανάπτυξης συνεργασίας σε διακρατικό, διασυνοριακό και διαπεριφερειακό επίπεδο.

- η μέθοδος προσέγγισης « από τη βάση προς τα πάνω ».- η διαφάνεια των επιτόπου ενεργειών την οποία προσδίδουν στην κοινοτική δράση.

Η επιτροπή εξέθεσε στο Πράσινο Βιβλίο τις κατευθύνσεις της όσον αφορά το μέλλον των κοινοτικών πρωτοβουλιών. Στο έγγραφο αυτό εστιάζονται οι πρωτοβουλίες σε επτά πρωταρχικά θέματα:

α) Συνεργασία και διαπεριφερειακά, διασυνοριακά και διακρατικά δίκτυα

β) αγροτική ανάπτυξη

γ) ιδιαίτερα απομακρυσμένες από το κέντρο περιφέρειες

δ) απασχόληση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

στ) Ανάπτυξη των αστικών συνοικιών που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα και

ζ) Ανασυγκρότηση του τομέα της αλιείας.

Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες έρχονται να προστεθούν στα κοινοτικά πλαίσια στήριξης (Κ.Π.Σ.) Και στα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού (ΕΕΠ). Όπως και οι ενέργειες οι οποίες διεξάγονται στο πλαίσιο των Κ.Π.Σ. ή των Ε.Ε.Π. , οι κοινοτικές πρωτοβουλίες αποσκοπούν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνοχής ενθαρρύνοντας μια πιο εξισορροπημένη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της κοινότητας. Συμβάλλουν στην υλοποίηση των πέντε πρωταρχικών στόχων των διαρθρωτικών πολιτικών:

α) Οικονομική προσαρμογή των περιφερειακών με αναπτυξιακή καθυστέρηση.

β) Οικονομική ανασυγκρότηση των περιοχών που παρουσιάζουν βιομηχανική παρακμή.

γ) Καταπολέμηση της μακρόχρονης ανεργίας, επαγγελματική ένταξη των νέων και των ατόμων τα οποία απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

δ) Προσαρμογή των εργαζομένων στις μεταβολές της βιομηχανίας και των παραγωγικών συστημάτων με τη λήψη προληπτικών μέτρων κατά της ανεργίας.

ε) i) Προσαρμογή των διαρθρώσεων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων , και ii) οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών. Τέτοιες κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι οι εξής: INTERREG, LEADER, REGIS, ADAPT, RECHAR, RESIDER, KONVER, RETEX, MME, URBAN, PESCA. Εδώ εμείς θα ασχοληθούμε με την κοινοτική πρωτοβουλία LEADER.

4.2,1 LEADER I ΚΑΙ LEADER II

Η κοινοτική αυτή πρωτοβουλία θεσπίστηκε το 1991 και διήρκησε από το 1991 - 1993 και αποτέλεσε την LEADER I και το 1994 θεσπίστηκε η LEADER II η οποία αποτελεί συνέχεια της LEADER και είχε διάρκεια πέντε ετών. (1994 - 1999). Καταρχήν ξεκινώντας με το πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας LEADER

Μπορούμε να πούμε ότι συνέβαλε στην αναζήτηση τοπικών προσεγγίσεων συχνά καινοτόμων για την αγροτική ανάπτυξη. Κατά την προσεχή περίοδο η LEADER II θα δώσει μεγαλύτερη σημασία στον καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα των διεξαγόμενων ενεργειών, την ανταλλαγή εμπειριών και τη διεθνή συνεργασία. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader II είναι δυνατόν να χορηγηθεί κοινοτική βοήθεια υπό τη μορφή συνολικών επιδοτήσεων ή ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων προκειμένου να μπορέσουν οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης να θέσουν σε εφαρμογή τα μέτρα.

Οι στόχοι του είναι οι εξής:

α) Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader I (1991 - 1993) κατέστησε δυνατή την πειραματική εφαρμογή προσεγγίσεων σε ενδογενή και τοπική κλίμακα, συχνά με καινοτόμο χαρακτήρα , για την αγροτική ανάπτυξη. Η μέχρι σήμερα κτηθείσα πείρα αποδεικνύει την καταλληλότητα αυτής της προσέγγισης η οποία επέτρεψε στους φορείς αγροτικής ανάπτυξης και στις αγροτικές περιοχές να αξιοποιήσουν το αναπτυξιακό τους δυναμικό, στο πλαίσιο της συνολικής πολιτικής για την προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης.

β) Το ενδιαφέρον που προκάλεσε το πράσινο βιβλίο της επιτροπής για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και συγκεκριμένα η πρωτοβουλία Leader για την αγροτική ανάπτυξη , αντικατοπτρίζει την ανάγκη να συνεχιστεί, να ενισχυθεί και να συντονιστεί καλύτερα , με περισσότερες φιλοδοξίες και απαιτήσεις όσον αφορά την ποιότητα των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων .

γ) Ανεξάρτητα από τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των αγροτικών περιοχών της κοινότητας, οι περισσότερες από αυτές έχουν επηρεαστεί σε διαφορετικό βαθμό από σημαντικές εξελίξεις (μείωση της απασχόλησης και των γεωργικών δραστηριοτήτων, εγκατάλειψη της υπαίθρου από τους νέους με σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο κατάρτισης, αύξηση της ανεργίας που πλήττει τον αγροτικό πληθυσμό και τον αριθμό των ατόμων που βρίσκονται σε αβέβαιη κατάσταση, αυξανόμενη απομόνωση λόγω διακοπής της παροχής ορισμένων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και στα φυσικά πρόσωπα, ζημιές στο περιβάλλον, οι οποίες επιδρούν αρνητικά στην εικόνα του αγροτικού κόσμου.

δ) Ενόψει αυτής της κατάστασης, οι αρμόδιοι σε θεσμικά πλαίσια και οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης είναι σύμφωνοι ως προς το γεγονός ότι ο αγροτικός κόσμος βρίσκεται σε μια σημαντική μεταλλαγή και ότι θα πρέπει αναζητήσει νέους προσανατολισμούς , νέες μορφές ανάπτυξης , νέες δράσεις, οι οποίες μπορούν να συνδέσουν τους διάφορους ενδιαφερόμενους εταίρους. Πιστεύεται Επίσης ότι οι νέες αυτές κατευθύνσεις δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί καλά και ότι η ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα αυτό θα αποτελούσε ένα ισχυρό μοχλό για τη δημιουργία προσανατολισμών και την διάδοση των εμπειριών σε όλη την κοινότητα. Στόχος της πρωτοβουλίας Leader II, είναι, συνεπώς, να ενθαρρύνει την ανάληψη καινοτόμων ενεργειών από τους τοπικούς φορείς, δημοσίους και ιδιωτικούς, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων του αγροτικού χώρου, να ενισχύει την ανταλλαγή αυτών των εμπειριών σε όλη την κοινότητα και να βοηθήσει τους φορείς αγροτικής ανάπτυξης των διαφόρων κρατών μελών που το επιθυμούν να αξιοποιήσουν την πείρα που αποκτήθηκε σε άλλες περιοχές, και να υλοποιήσουν από κοινού ορισμένα σχέδια.

Οι διάφορες συνιστώσες της πρωτοβουλίας Leader II περιστρέφονται γύρω από ένα ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την διάδοση των πληροφοριών όσον αφορά τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης, την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των φορέων αγροτικής ανάπτυξης, τη διάδοση των καινοτομιών και της τεχνογνωσίας, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν το σοβαρότερα προβλήματα, και την κατάρτιση κοινών σχεδίων.

Οι ανάγκες και οι δυνατότητες των εταίρων που συμμετέχουν στο δίκτυο αγροτικής συνεργασίας διαφέρουν κατά πολύ μεταξύ τους. Συνεπώς, η πρωτοβουλία Leader θα πρέπει να ανταποκρίνεται με ευελιξία και εφόσον είναι αναγκαίο, σε διαδοχικά στάδια, για ορισμένους οι ανάγκες αφορούν κυρίως την απόκτηση ικανοτήτων (σκέλος α), προκειμένου να ξεκινήσουν τη διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε περιοχές όπου η πρακτική αυτή αποτελεί καινοτομία. Στη συνέχεια, ή για άλλους εταίρους που είναι πιο προχωρημένοι στον τομέα αυτό, οι ανάγκες συνίστανται περισσότερο στη χρηματοδότηση

συγκεκριμένων ενεργειών, καινοτόμων και υποδειγματικού χαρακτήρα , ανάπτυξης κατά περιοχή (οι οποίες αναλαμβάνονται από τις ομάδες τοπικής δράσης) ή ανάπτυξη κατά θέμα (που αναλαμβάνονται από άλλους συλλογικούς φορείς) (σκέλος Β) βάσει προκαθορισμένης διάγνωσης και στρατηγικής. Τέλος , πολλοί οργανισμοί και φορείς αγροτικής ανάπτυξης είναι ή θα είναι σε θέση να συνεργαστούν άμεσα (σκέλος γ), αφού έχουν προηγουμένως έλθει σε επαφή μέσω του δικτύου.

Ο μηχανισμός αυτός εξελίσσεται συνεπώς με την πάροδο του χρόνου: κατά τα πρώτα 6 χρόνια εφαρμογής , η έμφαση μπορεί να μετατοπίζεται προοδευτικά από τα μέτρα που αφορούν την παροχή τεχνικής βοήθειας στα σχέδια που αφορούν την διακρατική συνεργασία, ανάλογα με το ρυθμό που ταιριάζει σε κάθε περιοχή.

Η πρωτοβουλία Leader II μπορεί να συνδράμει σε δύο κατηγορίες τελικών δικαιούχων :

α) Καταρχήν , τις ομάδες τοπικής δράσης για την αγροτική ανάπτυξη, σύμφωνα με το ορισμό που έχει δοθεί στο πλαίσιο της Leader I, δηλαδή είναι σύνολο δημοσίων και ιδιωτικών εταίρων οι οποίοι διαμορφώνουν από κοινού μια στρατηγική και νέα μέτρα για ανάπτυξη (ή μια πτυχή της ανάπτυξης) μιας αγροτικής περιοχής με περιορισμένη έκταση. Οι εταίροι ορίζουν έναν υπευθύνo για διοικητικά και οικονομικά θέματα που θα έχει την ικανότητα να διαχειρίζεται κρατικές επιχορηγήσεις. Ο εν λόγω υπευθύνος θα διασφαλίζει τη στενή συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων τοπικών εταίρων (οικονομικών και κοινωνικών φορέων σε διάφορους τομείς, συνδέσμων και ενώσεων αρμοδίων για θέματα περιβάλλοντος, πολιτισμού και κοινωνικής ενσωμάτωσης).

β) Επίσης και άλλους συλλογικούς φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού του αγροτικού χώρου, (για παράδειγμα, Γεωργικό, Βιομηχανικό, Εμπορικό, Βιοτεχνικό Επιμελητήριο, συνεταιρισμοί, όμιλοι επιχειρήσεων, ενώσεις κοινοτήτων, ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κλπ.) Υπό τον όρο ότι η δράση τους περισσότερο θεματική εντάσσεται στο πλαίσιο μιας λογικής

ανάπτυξης μιας τοπικής γεωγραφικής ενότητας.

4.2,2 LEADER PLUS 2002 - 2006

Οι κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις που σημειώνονται σήμερα στις Χώρες μιας διευρυνόμενης Ευρωπαϊκής Ένωσης καθιστούν τον αγροτικό χώρο πεδίο σημαντικών αλλαγών:

α) τόσο ως προς τα πρότυπα παραγωγής , λόγω διαφοροποίησης της ζήτησης από τους Ευρωπαίους καταναλωτές.

β) όσο και ως την απασχόληση, σαν συνέπεια της πολυδραστηριότητας και των νέων ειδικεύσεων.

Οι σημαντικότερες προκλήσεις, στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί ο αγροτικός χώρος οφείλονται κυρίως:

α) στις μεταβολές λόγω της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ,

β) στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις των καταναλωτών για ποιοτικά προϊόντα

γ) στην ένταξη του περιβάλλοντος ως σημαντικής συνιστώσας της διαδικασίας παραγωγής, εκτιμώντας ότι αποτελεί επένδυση και προϋπόθεση βιώσιμης ανάπτυξης,

δ) στην επεκτεινόμενη παγκοσμιοποίηση της αγοράς και στη λειτουργία της χωρίς σύνορα, σε συνδιασμό με την ανάγκη επιβίωσης του αγροτικού πληθυσμού σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον,

ε) στην αντιμετώπιση του πολιτισμού ως σημαντικής αναπτυξιακής παραμέτρου κάτω από το πρίσμα της πολιτισμικότητας,στ) στην συνεχώς επιταχυνόμενη ανάπτυξη και διάδοση της χρήσης νέων τεχνολογιών,

ζ) στην ανάγκη βελτίωσης των κοινωνικών υποδομών και σύγκλισης του

Επιπέδου διαβίωσης των ανθρώπων της υπαίθρου με το αντίστοιχο των αστικών κέντρων,

η) στην ανάγκη συλλογής, συστηματοποίησης και διάχυσης της γνώσης και των πετυχημένων πρακτικών.

Μπροστά στην κατάσταση αυτή και με δεδομένη την ανάγκη διατήρησης μιας ζωντανής και παραγωγικής υπαίθρου απαιτείται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενεργειών που στηρίζουν τη “ διαφοροποίηση της παραγωγής και των μέσων “,

Αυτήν ακριβώς την πολιτική βούληση εκφράζει η πρωτοβουλία « **LEADER+**», η οποία θα εφαρμοστεί κατά την τρίτη προγραμματική περίοδο. Οι γενικές κατευθύνσεις για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας **LEADER+** καθορίζονται στην αριθ. Ε(2000)946/14.04.2000 Ανακοίνωση της Επιτροπής Ε.Ε.

Με βάση τα παραπάνω καταρτίστηκε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) Κοινοτικής πρωτοβουλίας **LEADER+** της Χώρας μας (στο εξής αναφερόμενο ως «Πρόγραμμα»), το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την αριθ. Ε (2001) 3562/19.11.01 απόφασή της.

Οι βασικές αρχές, που χαρακτηρίζουν την πρωτοβουλία **LEADER+** είναι :

α) Η Ενεργή συμμετοχή των ανθρώπων της υπαίθρου, για τους οποίους γίνονται προσπάθειες ανάκαμψης, στην αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής τους.

β) Η Διαχείριση των πόρων της πρωτοβουλίας μέσω της δημιουργούμενης οριζόντιας εταιρικής σχέσης σε κάθε περιοχή παρέμβασης.

γ) Ο ολοκληρωμένος και πολυτομεακός σχεδιασμός με παράλληλη διασύνδεση των ενεργειών μεταξύ τους.

δ) Η ανάπτυξη συνεργασιών σε κρατικό ή διακριτικό επίπεδο που συμβάλλει στην εξωστρέφεια της κάθε περιοχής και της οικονομίας της.

ε) Η νέα προσέγγιση στην ανάπτυξη της υπαίθρου, η οποία θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από δράσεις που στοχεύουν στην πολυαπασχόληση και στην πολλαπλή δημιουργία εισοδήματος από εναλλακτική ή συμπληρωματική απασχόληση.

στ) Η Ενεργοποίηση και επένδυση της τοπικής ενδογενούς αποταμίευσης που αποτελεί τη βάση αυτοτροφοδοτούμενης βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

Η πρωτοβουλία LEADER+ διαφέρει σε σχέση με τις παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΚΠΣ ως προς την προσέγγιση και το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία σχεδιασμού και τον τρόπο υλοποίησης.

Η βασικότερη διαφοροποίηση της LEADER+ σε σχέση με τις παραπάνω παρεμβάσεις είναι «πιλοτική εφαρμογή».

Στα πλαίσια αυτά η πρωτοβουλία:

α) Ενθαρρύνει τις υποδειγματικές τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης

β) Στηρίζει δράσεις καινοτόμου, υποδειγματικού και μεταβιβάσιμου χαρακτήρα, οι οποίες παρουσιάζουν τις νέες οδούς που μπορεί να ακολουθήσει η αγροτική ανάπτυξη

γ) Στηρίζει τις ανταλλαγές εμπειριών και τη μεταφορά τεχνογνωσίας μέσω συστηματικής και μόνιμης δικτύωσης και συνεργασιών.

Το πρόγραμμα διαρθρώνεται γύρω από δύο **Γενικούς Αναπτυξιακούς Στόχους**.

Πρώτος Στόχος είναι:

« Η Ολοκληρωμένη, Υψηλής ποιότητας, Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών ».

Ο στόχος αυτός βρίσκεται σε πλήρη αντιστοιχία με τις προτεραιότητες της Ε.Ε., για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών μέσω της διαφοροποίησης της οικονομικής βάσης, της παροχής υπηρεσιών που σχετίζονται με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και της μείωσης των διαφορών και ανισοτήτων μεταξύ των κατοίκων των αγροτικών και αστικών περιοχών, καθώς και τη διατήρηση του περιβάλλοντος και της Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Με το στόχο-αυτό, επιδιώκεται η ενσωμάτωση των περιοχών εφαρμογής σε μια ολοκληρωμένη προσπάθεια δημιουργίας μιας ζωντανής και εξελισσόμενης

υπαίθρου με προοπτικές ανάπτυξης, η συμβολή στην προσπάθεια αναστροφής των δυσμενών δημογραφικών εξελίσεων, η δημιουργία συνθηκών πολυαπασχόλησης, η προώθηση ίσων εθκαιριών μεταξύ των δύο φύλων, η βελτίωση της ποιότητας ζωής, η δημιουργία δυνατοτήτων αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων με ρυθμούς που θα επιτρέψουν τη διατήρηση του φυσικού χώρου και τη διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος.

Ο στόχος θα επιτευχθεί με την πειραματική εφαρμογή νέων μορφών που αφορούν , όχι μόνο στο παραγωγικό σύστημα με τη στενή έννοια, αλλά επιπρόσθετα στον πολιτισμό και στο περιβάλλον και θα αντλεί δυνάμεις από την ικανότητα των τοπικών κοινωνιών να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη διεύρυνση των προοπτικών ανάπτυξης της περιοχής τους.

Δευτερός στόχος είναι: «**Η ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής**».

Ο στόχος σχετίζεται άμεσα με τις προτεραιότητες της Ε.Ε. Για ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των αγροτικών περιοχών, διατήρηση και ενίσχυση ενό βιώσιμου κοινωνικού ιστού, βελτίωση των όρων εργασίας και εισαγωγή νέων τεχνολογιών, μέσω της εφαρμογής κατάλληλων ενεργειών για άρση της απομόνωσης των αγροτικών περιοχών.

Ο στόχος θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη δικτύωσης και συνεργασιών σε Εθνικό, Ευρωπαϊκό ή και ευρύτερο επίπεδο, για ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών, καθώς και για δημιουργία κρίσιμης μάζας για την καλύτερη πρόσβαση στην αγορά των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Τα χρηματοδοτικά στοιχεία του Προγράμματος έχουν ως εξής:

Συνολικό κόστος	392.614.443 euro
Δημόσια Δαπάνη	251.182.221 euro
Κοινοτική Συμμετοχή - ΕΓΤΠΕ - Π	182.900.000 euro
Εθνική Συμμετοχή (Υπουργείο Γεωργίας)	68.282.221 euro
Ίδια Συμμετοχή	141.432.222 euro

Τα τοπικό προγράμματα LEADER+ μπορούν να εφαρμοσθούν στις **ορεινές περιοχές** της Χώρας (σύμφωνα με τον εγκεκριμένο , από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατάλογο των ορεινών περιοχών της Χώρας), καθώς και σε **νησιωτικές περιοχές**.

Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις είναι δυνατή η επέκταση των περιοχών εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων σε μειονεκτικές περιοχές (σύμφωνα με τον εγκεκριμένο , από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατάλογο των ορεινών περιοχών της Χώρας), εφόσον αυτές συγκεντρώνουν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Είναι γεωργικά επαπτόμενες με τις ορεινές περιοχές
- αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα,
- παρουσιάζουν αναπτυξιακή προοπτική και
- συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προοπτική της ορεινής περιοχής, αποτελώντας πόλο έλξης και ανάπτυξης αυτής.

Κατ' εξαίρεση , είναι δυνατή η υλοποίηση δράσεων σε κομβικά σημεία εκτός περιοχής εφαρμογής, εφόσον αυτές συμβάλλουν στη στήριξη της αναπτυξιακής διαδικασίας της περιοχής εφαρμογής.

Επιπλέον η περιοχή εφαρμογής τοπικού προγράμματος LEADER+ θα πρέπει να πληροί τις ακόλουθες επιμέρους προϋποθέσεις:

- Να έχει αγροτικό χαρακτήρα (όπως προκύπτει από την απασχόληση στον πρωτογενή τομέα και στην πληθυσμιακή πυκνότητα).
- Να περιορίζεται η έκταση της σε ένα ομοιογενές σύνολο από φυσικοοικονομική και κοινωνική άποψη.
- Να έχει συνοχή και επαρκή κρίσιμη μάζα από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων. Ειδικότερα στα πλαίσια της προϋπόθεσης αυτής , ο πληθυσμός της περιοχής εφαρμογής κατά κανόνα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 10.000 και 100.000 κατοίκων. Ωστόσο, σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτές προτάσεις για περιοχές κάτω των 10.000 κατοίκων (π.χ.

Νησιώτικες περιοχές), εφόσον εξασφαλίζεται κρίσιμη μάζα όχι μόνο ως προς τον αριθμό των κατοίκων.

Απο τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι οι επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα μπορούν να απευθυνθούν στους φορείς (δικαιούχους) της κοινοτικής πρωτοβουλίας και να ενταχθούν σ' αυτή αποκομίζοντας έτσι τεράστια οφέλη τα οποία είναι η οικονομική στήριξη, παροχή τεχνικής βοήθειας, παροχή τεχνογνωσίας. Όμως εκτός από την κοινοτική πρωτοβουλία Leader έχουν εκδοθεί και διάφοροι κανονισμοί οι οποίοι συμβάλλουν στην ανάπτυξη των οικονομικών μονάδων πρωτογενούς τομέα.

4.3 Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2328/91

Οι κανονισμοί είναι γενικές αποφάσεις οι οποίες έχουν γενική ισχύ, είναι δεσμευτικές ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Αρμόδιο όργανο για την έκδοση κανονισμού είναι σύμφωνα με το άρθρο 189 παρ. 1 της συνθήκης της ΕΟΚ το συμβούλιο και η επιτροπή.

Τα εννοιολογικά στοιχεία που συνθέτουν την έννοια του κανονισμού είναι σύμφωνα με το άρθρο 189 παράγραφος 2 της συνθήκης της ΕΟΚ, η γενική ισχύ, η δεσμευτικότητα ως προς όλα τα μέρη του και η άμεση ισχύ.

Ένας τέτοιος κανονισμός είναι ο 2328/91 ο οποίος αναφλερεται στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των γεωργικών διαρθρώσεων.

Συγκεκριμένα αναφέρει εκτιμώντας :1) ότι δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν οι στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής (αναφέρθηκαν σ' άλλο κεφάλαιο) , χωρίς να βοηθηθεί η γεωργία ώστε να συνεχίσει να βελτιώσει την αποτελεσματικότητά ιδιαίτερος έντονα προβλήματα.

2) Ότι το ευρωπαϊκό συμβούλιο ζήτησε από την επιτροπή να διερευνήσει όλες τις δυνατότητες μεγαλύτερης χρησιμοποίησης γεωργικών πρώτων υλών για σκοπούς εκτός διατροφής.

3) Ότι οι δυνατότητες για τη χρησιμοποίηση των σιτηρών, για σκοπούς εκτός

διατροφής, έχουν εξελιχθεί τόσο από τεχνική όσο και από οικονομική άποψη.

4) Ότι στο μέλλον, οι μόνες εκμεταλλεύσεις που θα είναι ικανές να προσαρμόζονται στην οικονομική ανάπτυξη θα είναι εκείνες, των οποίων κάτοχος έχει κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα και στις οποίες η αποδοτικότητα εξακριβώνεται με την τήρηση λογιστικής και με σχέδιο ουσιαστικής βελτίωσης.

5) Ότι η προσαρμογή των διαρθρώσεων των εκμεταλλεύσεων με αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία μεταφράζεται σε αύξηση παραγωγής, προσκρούει σε ανυπέρβλητα εμπόδια λόγω της κατάστασης που επικρατεί στις αγορές πολλών γεωργικών προϊόντων. Οι επενδυτικές ενισχύσεις δεν προσανατολίζονται αποκλειστικά προς την αύξηση του δυναμικού παραγωγής, αλλά αποσκοπούν και στην ποιοτική βελτίωση των συνθηκών υπό τις οποίες πραγματοποιείται η παραγωγή. Επίσης από ότι φαίνεται είναι απαραίτητο να περιορίζονται οι ενισχύσεις αυτές στις επενδύσεις που επιτρέπουν να μειωθεί το κόστος της παραγωγής και να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης της εργασίας ή που αποσκοπούν στην μετατροπή της παραγωγής.

6) Η τήρηση λογιστικής είναι απαραίτητο μέσο για την ορθή εκτίμηση της χρηματοδοτικής και οικονομικής κατάστασης των εκμεταλλεύσεων και ιδίως όσων συγχρονίζονται. Επίσης ένα χρηματοδοτικό κίνητρο μπορεί να ενθαρρύνει την τήρηση της λογιστικής.

Και τέλος 7) η ορθολογική λειτουργία των εκμεταλλεύσεων και η ανάγκη συντήρησης του φυσικού περιβάλλοντος απαιτούν την χορήγηση ενισχύσεων σε συλλογικές επενδύσεις, στις περιοχές τις οποίες αφορά η αντισταθμιστική αποζημίωση, ιδίως για την παραγωγή ζωοτροφών, τη διευθέτηση και εξοπλισμό των ορεινών και πεδινών βοσκοτόπιων. Εκτιμώντας όλα αυτά τα παραπάνω και μερικά ακόμα άλλα το συμβούλιο των ευρωπαϊκών κοινοτήτων εξέδωσε τον παρακάτω κανονισμό που λέει τα εξής:

Στο άρθρο 1 στη παράγραφο 1 αναφέρει ότι για να επιταχυνθεί η προσαρμογή των γεωργικών διαρθρώσεων στην κοινότητα, σύμφωνα με το

με τοστόχο 5α που αναφέρεται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμού 2052/88, θεσπίζεται κοινή δράση, της οποίας οι στόχοι είναι οι εξής: α) να συμβάλλει στην αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ της παραγωγής και του δυναμικού της αγοράς και β) να συμβάλλει στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με την ενίσχυση και την αναδιοργάνωση των διαρθρώσεων τους και με την προώθηση συμπληρωματικών δραστηριοτήτων, τέλος γ) να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διατήρηση του αγροτικού χώρου, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η διατήρηση των φυσικών πόρων.

Στο ίδιο άρθρο αλλά στην παράγραφο 2 λέει ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) το ΕΓΤΠΕ, τμήμα προσανατολισμού, καλούμενο εφεξής « ταμείο », παρεμβαίνει, στο πλαίσιο της κοινής δράσης, υπό μορφή συγχρηματοδότησης των εθνικών καθεστώτων, καλύπτοντας τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από τα κράτη μέλη και αφορούν τα εξής:

α) τα καθεστώτα που προορίζονται να ενθαρρύνουν τη μετατροπή και την εντατικοποίηση της παραγωγής.

β) τα μέτρα που αποσκοπούν στις επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ιδίως για να μειωθεί το κόστος της παραγωγής, να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης, να προωθηθεί η διαφοροποίηση της δραστηριότητάς τους, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας των προϊόντων εντός των αγροκτημάτων.

γ) Τα μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διατήρηση του φυσικού χώρου με κατάλληλες μεθόδους γεωργικής παραγωγής.

Στο άρθρο 3 με τίτλο II εντατικοποίηση της παραγωγής και συγκεκριμένα στην παράγραφο 11 λέει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν καθεστώς ενισχύσεων με σκοπό την εντατικοποίηση της καλλιέργειας των πλεονασματικών προϊόντων. Ως πλεονασματικά προϊόντα θεωρούνται εκείνα τα προϊόντα για τα οποία δεν υπάρχουν, κατά τρόπο συστηματικό σε κοινοτικό επίπεδο, κανονικές δυνατότητες διάθεσης μη επιδοτούμενης.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου λέει ότι εντατικοποίηση νοείται η μείωση της παραγωγής του συγκεκριμένου προϊόντος τουλάχιστον κατά 20% χωρίς να αυξάνεται το δυναμικό της παραγωγής άλλων πλεονασματικών προϊόντων κατά τη διάρκεια μιας περιόδου τουλάχιστον πέντε ετών. Ωστόσο η αύξηση αυτή επιτρέπεται κατ' αναλογία μιας ενδεχόμενης αύξησης της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης της εκμετάλλευσης.

Στο άρθρο 4 λέει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν καθεστώς ενισχύσεων με σκοπό την ενθάρρυνση της μετατροπής της παραγωγής προς μη πλεονασματικά προϊόντα.

Στη παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου λέει ότι το συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της επιτροπής, εγκρίνει τον κατάλογο των προϊόντων προς τα οποία επιτρέπεται η μετατροπή, καθώς και τους όρους και τους τρόπους χορήγησης της ενίσχυσης.

Το άρθρο 5 μιλάει για τις προϋποθέσεις που πρέπει να έχει αυτός για να μπορέσει να ενισχυθεί. Καταρχήν α) πρέπει αυτός να ασκεί γεωργική δραστηριότητα κατά κύρια απασχόληση. Ωστόσο τα κράτη - μέλη μπορούν να εφαρμόζουν το καθεστώς ενισχύσεων που αναφέρεται στα άρθρα 5 έως 9 στους κάτοχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων που, χωρίς να είναι γεωργοί κατά κύρια απασχόληση, αντλούν τουλάχιστον το 50% του συνολικού του εισοδήματος από γεωργικές, δασικές, τουριστικές ή βιοτεχνικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες διατήρησης του φυσικού χώρου που τυγχάνουν δημοσίων ενισχύσεων, οι οποίες ασκούνται στην εκμετάλλευσή τους, υπό τον όρο όμως ότι το μέρος του εισοδήματος που προέρχεται άμεσα από τη γεωργική δραστηριότητα στην εκμετάλλευση δεν θα είναι μικρότερο από το 25% του συνολικού εισοδήματος.

β) Πρέπει να διαθέτει επαρκή επαγγελματική ιδιότητα.

γ) Πρέπει να υποβάλλει σχέδιο ουσιαστικής βελτίωσης της εκμετάλλευσης το

σχέδιο αυτό θα πρέπει να αποδεικνύει με ειδικό υπολογισμό ότι οι επενδύσεις είναι δικαιολογημένες από την άποψη της κατάστασης της εκμετάλλευσης και της οικονομίας της και ότι η εκτέλεση του θα επιφέρει διαρκή βελτίωση της κατάστασης αυτής, και ιδίως του εισοδήματος από την εργασία ανά μονάδα ανθρώπινης εργασίας στην εκμετάλλευση ή είναι αναγκαία για την διατήρηση στο σημερινό επίπεδο του εισοδήματος εργασίας.

Διαπιστώσαμε σ' αυτό το κεφάλαιο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω διαφόρων μέσων, κοινοτικών πρωτοβουλιών, διαφορών κανονισμών που έχει θεσπίσει, ή μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού ταμείου προσανατολισμού και εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) προσπαθεί να ενισχύει το πρωτογενή τομέα παραγωγής.

ΛΟΙΠΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ**ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ**

Στα τελευταία δύο κεφάλαια αναφερθήκαμε στους παράγοντες ανάπτυξης οικονομικών μονάδων πρωτογενούς τομέα και διαπιστώσαμε ότι οι παράγοντες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των οικονομικών μονάδων είναι καταρχήν η αγροτική τράπεζα μέσω των δανείων που χορηγεί στις επιχειρήσεις, κατά δεύτερον λόγο το κράτος μέσω των διαφόρων αναπτυξιακών νόμων που έχει θεσπίσει και τέλος η ευρωπαϊκή ένωση η οποία έχει δημιουργήσει το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο προσανατολισμού και εγγυήσεων που ασχολείται με αυτά τα θέματα, μέσω διαφόρων κοινοτικών κανονισμών που έχει θεσπίσει η ευρωπαϊκή επιτροπή. Όμως οι παραπάνω παράγοντες συμβάλλουν στην ανάπτυξη των οικονομικών μονάδων πρωτογενούς τομέα; Φυσικά και όχι, όλοι οι παραπάνω παράγοντες παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη, επέκταση της επιχείρησης αλλά υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των οικονομικών μονάδων πρωτογενούς τομέα. Αυτοί οι παράγοντες είναι οι παρακάτω:

5.1 Η ΣΩΣΤΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

Κάθε οικονομική μονάδα εγκαθίσταται στο χώρο στον οποίο είναι κατάλληλος, ώστε αφ' ενός μεν το κόστος απόστασης, εξαγωγής από τη φύση πρώτων υλών να είναι μικρό και αφ' ετέρου είναι άφθονες οι πρώτες ύλες ώστε να έχουν κάποιο κέρδος από την πώληση των πρώτων υλών σε κάποιες άλλες οικονομικές μονάδες.

Ο τόπος επιλογής έχει και πολυάριθμες συνέπειες κοινωνικού - οικονομικού χαρακτήρα όπως π.χ. :

1) Η ορθολογική ή μη εκμετάλλευση των φυσικών πλουτοπαραγωγικών δυνατοτήτων του χώρου (π.χ.: Εδάφους - κλίμα - τρεχούμενου νερού κλπ).

2) Η διαμόρφωση των συγκοινωνιακών μέσων, νοσοκομείων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

3) Η διασπορά του πληθυσμού.

Γενικά η επιλογή του τόπου εγκατάστασης μιας οικονομικής μονάδας εξαρτάται από το αντικείμενο της παραγωγής της σε σχέση βέβαια με τη νομοθετική ρυθμιστική παρέμβαση.

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην επιλογή του τόπου εγκατάστασης είναι οι παρακάτω:

α) περιοχές όπου θα υπάρχουν άφθονες πρώτες ύλες. Το πρώτο κριτήριο αφορά την εξεύρεση περιοχών όπου η επιχείρηση θα έχει την δυνατότητα να αποσπάσει τεράστιες ποσότητες πρώτων υλών από τη φύση ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει και να έχει αποδοτικότητα δηλαδή κάποιο κέρδος σε σχέση με το κεφάλαιο που διέθεσαν οι μέτοχοι μας και αναφερόμαστε σε ανώνυμες εταιρείες.

β) Η πολιτική του κράτους. Ένα άλλο κριτήριο που ελέγχουν οι επιχειρήσεις αυτές αφορά τα νομοθετικά μέτρα που εφαρμόζει το κράτος σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις δηλαδή οι οικονομικές μονάδες ψάχνουν να βρουν σε ποιες περιοχές το κράτος μέσω διαφόρων νόμων που έχει θεσπίσει προσφέρει μεγαλύτερα προνόμια δηλαδή μεγαλύτερο ύψος επιχορήγησης σε διάφορες παραγωγικές επενδύσεις ή ειδικές επενδύσεις, αφορολόγητες εκπτώσεις στα καθαρά κέρδη, των οικονομικών μονάδων, αυξημένες αποσβέσεις, χαμηλότερα επιτόκια δανεισμού. Αυτό το κριτήριο είναι ένα από τα βασικότερα για την επιλογή του τόπου εγκατάστασης.

γ) Το κλίμα και το έδαφος. Η οικονομική μονάδα προσπαθεί να εξασφαλίσει τους δύο αυτούς παράγοντες ώστε να μπορέσει να παράγει περισσότερες πρώτες ύλες. Όταν προσφέρονται αυτά τα δύο κριτήρια η επιχείρηση θα μπορέσει να παράγει τεράστιες ποσότητες πρώτων υλών με μικρό κόστος σε αντίθεση με άλλες επιχειρήσεις που θα παράγουν τις ίδιες ποσότητες πρώτων υλών αλλά με μεγαλύτερο κόστος με συνέπεια μικρότερο κέρδος.

δ) Το εργατικό δυναμικό. Οι οικονομικές μονάδες πρωτογενούς τομέα τείνουν να εγκατασταθούν σε περιοχές όπου αφενός μεν υπάρχουν διαθέσιμα εργατικά χέρια και αφ' ετέρου δε αφού λάβουν υπόψη το ύψος των καταβαλλομένων ημερομισθίων, την ισχύ των εργατικών οργανώσεων, εργατική νομοθεσία της περιοχής. Η ύπαρξη πολλών διαθέσιμων εργατών παίζει μεγάλο ρόλο γιατί αλλιώς η επιχείρηση θα ήταν αναγκασμένη να μεταφέρει εργάτες από άλλες περιοχές με αποτέλεσμα να έχει μεγαλύτερο κόστος και μικρότερο κέρδος.

ε) Τα συγκοινωνιακά μέσα. Οι επιχειρήσεις αυτές προτιμούν να εγκατασταθούν σε περιοχές που διαθέτουν άρτια συγκοινωνιακά μέσα ώστε να διευκολύνονται οι μεταφορές των πρώτων υλών και να μην επιβαρύνονται με μεγαλύτερο κόστος οι πρώτες ύλες. Διαπιστώσαμε ότι η σωστή επιλογή του τόπου εγκατάστασης αποτελεί ένα σημαντικό παρα-γοντα για την ορθολογική ανάπτυξη της επιχείρησης και για την περαιτέρω επέκτασή της.

5.2 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Ένας τελευταίος παράγοντας που συμβάλλει ιδιαίτερα στην ανάπτυξη αυτών των οικονομικών μονάδων είναι η εφαρμογή στις επιχειρήσεις αυτές της σύγχρονης τεχνολογίας. Οι οικονομικές αυτές μονάδες έχουν μεγαλύτερες δυνατότητες εισαγωγής τεχνολογικών καινοτομιών επειδή μπορούν να εξασφαλίσουν την αναγκαία χρηματοδότηση είτε από ίδια κεφάλαια, είτε από τα έσοδα πωλήσεων πρώτων υλών είτε από δανεισμό, είτε επειδή μπορούν να αναλάβουν τον κίνδυνο που συνεπάγεται η εισαγωγή μιας καινοτομίας και λειτουργούν σε κλίμακα παραγωγής που είναι αναγκαία για τον σύγχρονο

τεχνικό εξοπλισμό των περισσότερων κατηγοριών.

Επίσης οι οικονομικές αυτές μονάδες προσφέρουν μεγαλύτερες δυνατότητες για οικονομίες στις συναλλαγές (Marketing) και στη διοχέτευση τεχνικής πληροφόρησης, και έχουν καλύτερες προσβάσεις για δανειοδότηση από τα επίσημα πιστωτικά ιδρύματα.

Ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός περιλαμβάνει την επινόηση και αξιοποίηση στην παραγωγή νέων μέσων εξαγωγής πρώτων υλών (μηχανήματος, εργαλεία, κτίρια, λιπασματα) και νέων παραγωγικών ή οργανωτικών μεθόδων που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και την αναβάθμιση της οικονομικής αποτελεσματικότητας. Περιλαμβάνει επίσης την εμπειρία, την τεχνογνωσία, και την βελτίωση της ποιότητας της εργασίας. Είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο ότι βάση του κοινοτικού προγράμματος Leader θα προσφέρονται στους φορείς που συμμετέχουν σ' αυτό διάφορες εμπειρίες, μέθοδοι που εφαρμόστηκαν από άλλους φορείς. Η μεταφορά ξένης Τεχνολογίας παίρνει επίσης τη μορφή μεταφοράς τεχνογνωσίας γενικά και με τη χρήση κατοχυρωμένων τεχνολογικών καινοτομιών που αφορούν τον πρωτογενή τομέα. Η μορφή αυτή μεταφοράς ξένης τεχνολογίας συνδέεται συνήθως με τα αποτελέσματα σχετικής βασικής ή εφαρμοσμένης έρευνας που πραγματοποιείται στο εξωτερικό, και τα οποία αποτελούν τη βάση για παραπέρα έρευνα ή εφαρμογές στον πρωτογενή τομέα. Η μεταφορά ξένης τεχνολογίας παίρνει επίσης τη μορφή της Τεχνικής βοήθειας (μεταφορά τεχνογνωσίας - Know How), που πραγματοποιείται με τη μετάκληση ξένων τεχνικών συμβουλίων ή εμπειρογνομόμων σε ζητήματα τεχνολογίας, και με τη μορφή της διεθνούς συνεργασίας. Η τεχνική αυτή βοήθεια δεν παύει να έχει μια έμμεση και ουσιαστική σημασία για τον εκσυγχρονισμό.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ**ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ**

Αυτές οι επιχειρήσεις παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα τα οποία δεν συμβάλλουν στην ανάπτυξη αυτών των επιχειρήσεων. Τα προβλήματα αυτά μπορεί να οφείλονται καταρχήν είτε στη γραφειοκρατική διαδικασία για τη χορήγηση δανείου από την Αγροτική τράπεζα, είτε στην έλλειψη επενδύσεων στον τομέα αυτό από το εξωτερικό, είτε από έλλειψη πρώτων υλών. Για Να τα δούμε όμως αναλυτικότερα όλα αυτά:

α) Γραφειοκρατική διαδικασία για τη χορήγηση δανείου.

Είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο ότι η Αγροτική τράπεζα αποτελεί τον κύριο χρηματοδότη των οικονομικών μονάδων πρωτογενούς τομέα. Για να χορηγήσει ένα δάνειο η Αγροτική τράπεζα αφενός μεν ελέγχει την επιχείρηση αν έχει την δυνατότητα να το εξοφλήσει και αφ' ετέρου δε βάση υψηλά επιτόκια δανεισμού. Εκτός όμως από τα παραπάνω η Αγροτική τράπεζα για να χορηγήσει ένα δάνειο ακολουθεί μια γραφειοκρατική διαδικασία με συνέπεια να καθυστερη η χορήγηση. Η διαδικασία αυτή είναι η εξής: Καταρχήν πηγαίνει ο υπάλληλος στην επιχείρηση για να ελέγξει τα στοιχεία της επιχείρησης δηλαδή αν είναι κερδοφόρα, προοπτικές ανάπτυξης, χωρίς ζημιές ή ληξιπρόθεσμες οφειλές και στη συνέχεια συντάσσει τη γνωμάτευση την οποία μεταβιβάζει στο Διευθυντή του καταστήματος. Αυτός ο υπάλληλος εκτός ότι είναι αδύνατον να εκφραστεί πλήρως για το σκεπτικό των συλλογισμών του, οι οποίοι τον οδήγησαν στη θετική ή αρνητική εισήγηση, οι οποίοι συλλογισμοί διαμορφώνονται απο την εξέταση ενός πλήθους στοιχείων και βάση των επιστημονικών γνώσεών του και μόνο από το γεγονός ότι ο υπάλληλος είναι οργανικά ενταγμένος σε μια υπηρεσία στην οποία υφίσταται το σύστημα ενός υπηρεσιακού ελέγχου των αποφάσεών του, καθιστά την υποχρεωτική περιγραφή των συλλογισμών του

καθαρά γραφεικρατική διαδικασία.

Ένας άλλος λόγος που καθιστά όλη αυτή τη διαδικασία γραφεικρατική είναι η τμηματική απόδοση του δανείου στις επιχειρήσεις. Αυτό έχει σαν συνέπεια όταν φθάσει η χορήγηση της επόμενης δόσης στην επιχείρηση να ξαναγίνεται πάλι έλεγχος στην επιχείρηση και πολλές φορές λόγω της μη απόδοσης του δανείου να σταματάει η χορήγηση του.

Από όλα τα παραπάνω διαφαίνεται ότι οι σχέσεις ανάμεσα στις συνεταιριστικές ανώνυμες εταιρείες και στην αγροτική τράπεζα δεν είναι τόσο καλές αφού από τη μια πλευρά οι ανώνυμες συνεταιριστικές εταιρείες πραγματοποιούν άσκοπες επενδύσεις χωρίς καμία αποδοτικότητα και από την άλλη πλευρά η αγροτική τράπεζα προϋποθέτει δυσβάστακτους όρους για την χορήγηση δανείων δηλαδή υποθήκες, υψηλά επιτόκια.

β) Έλλειψη επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα από το εξωτερικό. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις που θα γίνουν θα έχουν σαν αποτέλεσμα την αύξηση των δυνατοτήτων για την παραγωγή πρώτων υλών με τη μεταφορά προηγμένης ξένης Τεχνολογίας, ενισχύοντας έτσι τις περιορισμένες δυνατότητες παραγωγής εγχώριας γεωργικής τεχνολογίας.

Σε περίπτωση τέτοιων επενδύσεων θα ανέμενε κανείς μια άμεση θετική επίπτωση στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, λόγω χρησιμοποίησης εξοπλισμού που ενσωματώνει σύγχρονη τεχνολογία ή σύγχρονων παραγωγικών μεθόδων και γενικά τεχνογνωσίας.

Οι ξένες όμως άμεσες επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Το ξένο κεφάλαιο - όπως βέβαια και το ελληνικό - για την πραγματοποίηση περισσότερο κερδοφόρων επενδύσεων, επιλέγει συνήθως του δευτερογενή τομέα της παραγωγής δηλαδή του τομέα της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων ή σε ορισμένες περιπτώσεις προωθεί τη δημιουργία καθετοποιημένων μονάδων παραγωγής - μεταποίησης - εμπορίας γεωργικών προϊόντων.

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι το ξένο κεφάλαιο δεν συμβάλλει ουσιαστικά στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό των οικονομικών μονάδων με συνέπεια να μην αυξάνεται η παραγωγή πρώτων υλών.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μετά την εκτεταμένη περιγραφή και ανάλυση των οικονομικών μονάδων πρωτογενούς τομέα που έγινε στα προηγούμενα κεφάλαια σ' αυτό εδώ το κεφάλαιο θα αναφερθούμε στις λύσεις που πρέπει να δοθούν από την πολιτεία ώστε αυτές οι οικονομικές μονάδες να μπορούν να ορθοποδήσουν και να φανούν ανταγωνιστικές σε σχέση με άλλες τέτοιου είδους μονάδες στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καταρχήν οι σχέσεις του κράτους μ' αυτές τις οικονομικές μονάδες θα πρέπει να γίνουν πιο στενές δηλαδή θα πρέπει να συνεργάζονται πιο πολύ σ' όλα τα επίπεδα. Το κράτος θα πρέπει να επιχορηγεί περισσότερο αυτές τις οικονομικές και με χαμηλότερο επιτόκιο ώστε αυτές οι μονάδες να μπορέσουν να αξιοποιήσουν καλύτερα την επιχορήγηση και να αναπτυχθούν να επεκταθούν. Στη συνέχεια το κράτος θα πρέπει να κάνει ειδική ρύθμιση των οφειλών και ακόμη και διαγραφή μέρους των οφειλών τους σε βαθμό που αυτό επιτρέπεται. Επίσης το κράτος θα πρέπει να προχωρήσει στην παραχώρηση διαφόρων οικονομικών κινήτρων από την πλευρά ώστε να μπορέσουν να προσελκύσουν επενδύσεις στο τομέα αυτό της παραγωγής από διάφορους ιδιώτες. Σίγουρα αυτό θα πρέπει να γίνει γιατί διαπιστώσαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο ότι οι ιδιώτες προτιμούν να επενδύσουν στο δευτερογενή ή στον τριτογενή τομέα όπου θα τους αποφέρει κάποια κέρδη παρά στον πρωτογενή τομέα όπου είναι αβέβαια τα κέρδη.

Τέλος το κράτος θα πρέπει να ιδρύσει και άλλα ιδρύματα γεωργικών ερευνών. Φυσικά στην Ελλάδα υπάρχει ένα τέτοιο ίδρυμα, το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (Ε.Θ.Ι.Α.Γ.Ε.) Το οποίο συμβάλλει στην ανάπτυξη καινούργιων μεθόδων παραγωγής πρώτων υλών αλλά δεν φθάνει. Το κράτος θα πρέπει να διαθέσει περισσότερα κονδύλια για έρευνες. Επίσης θα πρέπει να εισάγει καινούργια τεχνολογία από την ευρωπαϊκή ένωση , ώστε σε συνάρτηση με την τεχνολογία που διαθέτουμε να γίνει αύξηση της παραγωγής πρώτων υλών. Θα πρέπει να γίνει αφ' ενός μεν εισαγωγή καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, αφ' ετέρου δε θα πρέπει να μεταφερθούν οι γνώσεις, εμπειρίες που υπάρχουν σ' άλλα κράτη για τον τομέα αυτό.

Όσον αφορά την πλευρά της οικονομικής μονάδας του πρωτογενή τομέα αυτή θα πρέπει να αξιοποιεί στο μέγιστο βαθμό τις επιχορηγήσεις που παίρνει από το κράτος δηλαδή να κάνει σωστή χρήση των οικονομικών ενισχύσεων επενδύοντας τα σε μηχανολογικό εξοπλισμό, αποθηκευτικούς χώρους, πραγματοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού.

Καταρχήν αυτή η ανώνυμη συνεταιριστική εταιρεία θα πρέπει να αυξήσει τις παραγωγικές δυνατότητες της αφ' ενός μεν προσφέρονται καλύτερης ποιότητας πρώτες ύλες, αφ' ετέρου δε μειώνοντας όσο μπορεί το κόστος παραγωγής.

Μια τέτοια μονάδα για να μπορέσει να ορθοποδήσει θα πρέπει να εγκατασταθεί σε χώρους όπου θα υπάρχουν άφθονες πρώτες ύλες και καλά συγκοινωνιακά μέσα ώστε να μην υπάρχουν ζημιές εφόσον παράγει φθαρτά προϊόντα.

Ο παραπάνω αποτελεί έναν παράγοντα ανάπτυξης, ένας άλλος είναι η εξεύρεση καινούργιων αγορών για την προώθηση των πρώτων υλών. Οι οικονομικές μονάδες αυτές θα πρέπει να προσπαθήσουν, μέσω του σωστού Μάρκετινγκ να τα προωθήσουν και σε άλλες αγορές ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερα κέρδη και ένα διευρυμένο «πελατολόγιο».

Έτσι με τους παραπάνω τρόπους που ανέφερα πιστεύω ότι μια τέτοια οικονομική μονάδα θα μπορέσει να γίνει ισότομη με τις αντίστοιχες άλλες του εξωτερικού, και να τις ανταγωνιστεί επιφέροντας έτσι μεγαλύτερα κέρδη σ' αυτή και ωφέλειες επίσης στο προσωπικό που εργάζεται σ' αυτήν, ακόμη και στο κράτος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΟΚ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ - ΑΘΗΝΑ**
- 2) ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ - ΣΟΥΡΑ ΔΗΜ, (1993), ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ, ΑΘΗΝΑ - ΠΕΙΡΑΙΑΣ, Α. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ**
- 3) ΚΙΝΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, (1992), ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ, ΑΘΗΝΑ - ΚΟΜΟΤΗΝΗ, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ**
- 4) ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ, ΚΑΣΣΑΒΕΤΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, (1993) ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΘΗΝΑ - ΚΟΜΟΤΗΝΗ, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ**
- 5) ΜΕΝΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ, (1996), ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΕΛΛΗΝ.**
- 6) ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΤΑΚΗΣ, (2000), ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΥΡΩΜΑΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ)**
- 7) ΠΑΤΡΩΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, (1995), ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ II, ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ)**
- 8) ΠΟΛΙΤΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, (1994), ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ I, ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ)**
- 9) ΡΟΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (2001), ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ**
- 10) ΤΣΟΥΡΑΜΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, (1999), ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ, ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ)**
- 11) ΦΥΛΑΚΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, (1995) ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ, ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ)**
- 12) ΦΥΛΑΚΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, (1997), ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ)**
- 13) Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) 2328/91-12118- ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ - ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ - 1991**
- 14) ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ 1994-1999, ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ**

ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ - ΕΚΔΟΣΗ 1η ΛΟΥΞΕΝΒΟΥΡΓΟ
1994.

- 5) **ΝΟΜΟΣ 2190/1920 ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ**
- 6) **ΦΕΚ 101 - ΝΟΜΟΣ 1892/1990 - ΤΕΥΧΟΣ 1ο - ΑΘΗΝΑ**
- 7) **ΦΕΚ 142 - ΝΟΜΟΣ 2234/1994 - ΤΕΥΧΟΣ 1ο - ΑΘΗΝΑ**
- 8) **ΦΕΚ 269 - ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 456/1995 - ΤΕΥΧΟΣ 1ο - ΑΘΗΝΑ**